

รายงานการติดตาม
ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนแผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร
ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ไตรมาสที่ ๒

(๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายงานการติดตาม
ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็นการเกษตร
ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ไตรมาสที่ 2
(1 ตุลาคม 2564 – 31 มีนาคม 2565)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 ผลการติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานการขับเคลื่อนแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
1. ภาพรวมสรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานฯ	1
2. ผลการติดตามรายแผนแม่บทย่อย/โครงการ	4
2.1 แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	4
1) โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ไม้ผล)	6
2) โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ปศุสัตว์)	6
3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	7
4) โครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม	7
5) โครงการส่งเสริมตลาดสินค้าอัตลักษณ์	7
2.2 แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย	10
1) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	11
2) โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์	15
3) โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	19
4) โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่	24
5) โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสานในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	26
6) โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัยในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	27
2.3 แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ	28
1) โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร	31
2) โครงการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรชีวภาพสู่เชิงพาณิชย์ (กิจกรรมการแปรรูปวัตถุดิบ พืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน)	32
3) โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรเศรษฐกิจชีวภาพตามความต้องการของตลาด (กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน)	32
4) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ	33
5) โครงการผลิตและขยายสัตว์น้ำพันธุ์ดี	33
6) โครงการศึกษาวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจของการนำผลพลอยได้และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มาใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องและพลังงานทางเลือก	34
2.4 แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป	34
1) โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2) โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน (กิจกรรมส่งเสริมเกษตรแปรรูปในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร)	36
3) โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจ	37
2.5 แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ	38
1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ	40
2) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร	41
3) โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ	41
4) โครงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตพืช	41
5) โครงการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ด้านปศุสัตว์	42
6) โครงการพัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ	42
7) โครงการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน	42
8) โครงการศึกษาการพัฒนานวัตกรรมสู่การพัฒนาการเกษตร	43
2.6 แผนแม่บทย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	44
1) โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)	45
2) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	47
3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	49
4) โครงการผลิตและขยายพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร	50
5) โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว	50
6) โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	51
7) โครงการการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ กิจกรรมพัฒนาพื้นที่เฉพาะ	52
ส่วนที่ 2 Info – graphics ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	
ประเด็นการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
1) แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	57
2) แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย	58
3) แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ	59
4) แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป	60
5) แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ	61
6) แผนแม่บทย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	62
ส่วนที่ 3 หน่วยงานประสานงานของศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	
หน่วยงานประสานงานของศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	64

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	2
ตารางที่ 2 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	5
ตารางที่ 3 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย	11
ตารางที่ 4 ผลการดำเนินงานโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	13
ตารางที่ 5 ผลการดำเนินงานการพัฒนาส่งเสริมการวิจัย พัฒนานวัตกรรมฐานข้อมูล และถ่ายทอดองค์ความรู้	16
ตารางที่ 6 ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	19
ตารางที่ 7 ผลการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่	25
ตารางที่ 8 ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสานในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	27
ตารางที่ 9 ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัยในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	28
ตารางที่ 10 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ	29
ตารางที่ 11 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป	35
ตารางที่ 12 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ	38
ตารางที่ 13 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	44
ตารางที่ 14 ผลการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)	46
ตารางที่ 15 ผลการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	48
ตารางที่ 16 ผลการดำเนินงานโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อเครือข่าย	49
ตารางที่ 17 ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	52

ส่วนที่ 1

สรุปผลการติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงาน
การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร
ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

**ผลการติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็นการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประจำปีงบประมาณ 2565
ไตรมาสที่ 2 (31 ตุลาคม 2564 - 31 มีนาคม 2565)**

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ได้ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ประกอบด้วยแผนแม่บทย่อย 6 ด้าน จำนวน 35 โครงการ เพื่อจัดทำรายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค พร้อมข้อเสนอแนะ สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานแผนแม่บทย่อย/โครงการ โดยรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านระบบติดตามและประเมินผลโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และการติดตามในพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ศูนย์ประเมินผล แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ทำให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ประเมินผลติดตามการดำเนินงานในพื้นที่ได้เพียงบางส่วน และใช้วิธีการสำรวจข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ และการโทรศัพท์สัมภาษณ์เพิ่มเติม รายงานผลการดำเนินงานไตรมาสที่ 2 เป็นผลการดำเนินงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2564 – 31 มีนาคม 2565 ดังนี้

1. ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงาน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับจัดสรรงบประมาณรวม 3,492.0233 ล้านบาท ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565 มีผลเบิกจ่ายรวม 1,199.1634 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 34.34 โดยแผนงานที่มีการเบิกจ่ายมากที่สุด ได้แก่ แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย มีผลการเบิกจ่าย คิดเป็นร้อยละ 54.52 รองลงมาได้แก่ แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ มีผลการเบิกจ่าย คิดเป็นร้อยละ 38.98 และแผนงานที่มีผลเบิกจ่ายน้อยที่สุด คือ แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป

สำหรับผลการดำเนินงานในภาพรวม พบว่า ดำเนินการได้ร้อยละ ๔๒.๐๙ ของเป้าหมาย โดยแผนงานที่มีการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย รองลงมาได้แก่ แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ และแผนที่มีผลการดำเนินงานน้อยที่สุด ได้แก่ แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป เนื่องจากจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้หน่วยงานต้องปรับวิธีการและรูปแบบการจัดกิจกรรมใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งเตรียมจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดการดำเนินกิจกรรม รูปแบบและวิธีการกับหน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินโครงการเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ตามแนวทางปฏิบัติที่หน่วยงานกำหนดไว้เดิม ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการในไตรมาสที่ 3 นอกจากนี้ยังมีหลายโครงการได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณ และดำเนินการได้โดยเฉพาะกิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้

ตารางที่ 1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็นการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนแม่บทย่อย/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)			ผลการดำเนินงาน เฉลี่ย (ร้อยละ)
	ได้รับจัดสรร	เบิกจ่าย	ร้อยละ	
1. แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	93.2934	30.6178	32.82	46.81
1.1 โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร ตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ไม้ผล)	36.1125	10.6089	29.38	
1.2 โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร ตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ปศุสัตว์)	2.3260	0.8388	36.06	
1.3 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	1.3612	0.2813	20.67	
1.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้า เกษตรด้านหม่อนไหม	49.7437	18.4309	37.05	
1.5 โครงการส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาด สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นสู่ตลาดยุคใหม่	3.7500	0.4580	12.21	
2. แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย	1,263.5980	688.8669	54.52	53.93
2.1 โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐาน สินค้าเกษตร	624.5294	191.8525	30.72	
2.2 โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์	538.2064	466.3637	86.65	
2.3 โครงการส่งเสริมการอารักขาพืช เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	28.4170	11.3735	40.02	
2.4 โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่	65.7224	17.7909	27.07	
2.5 โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน	3.7554	1.1892	31.67	
2.6 โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัยในสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร	2.9672	0.2971	10.01	
3. แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ	38.6516	14.2291	36.81	42.07
3.1 โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสมุนไพร	3.7500	0.6832	18.22	
3.2 โครงการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร ชีวภาพสู่เชิงพาณิชย์ (กิจกรรมการแปรรูปวัตถุดิบ พืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน)	7.0861	1.2785	18.04	
3.3 โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร เศรษฐกิจชีวภาพตามความต้องการของตลาด (กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงาน แสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน)	9.6591	4.4425	45.99	
3.4 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลง เศรษฐกิจ	2.1231	1.3221	62.27	

ตารางที่ 1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็นการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ต่อ)

แผนแม่บทย่อย/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)			ผลการดำเนินงาน เฉลี่ย (ร้อยละ)
	ได้รับจัดสรร	เบิกจ่าย	ร้อยละ	
3.5 โครงการผลิตและขยายสัตว์น้ำพันธุ์ดี	11.4989	5.0144	43.61	
3.6 โครงการศึกษาวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจของ การนำผลพลอยได้ และวัสดุเหลือใช้ทาง การเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องและ พลังงานทางเลือก	4.5344	1.4884	32.82	
4. แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป	13.7198	0.3990	2.91	16.67
4.1 โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร แปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง : กรมการข้าว	1.4833	0.3990	26.90	
4.2 โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน (กิจกรรม ส่งเสริมเกษตรแปรรูปในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร) : กรมส่งเสริมสหกรณ์	8.8575	0.0000	0.00	
4.3 โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	3.3790	0.0000	0.00	
5. แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ	49.3825	18.2625	36.98	49.26
5.1 โครงการพัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ	4.9704	2.0478	41.20	
5.2 โครงการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ด้านปศุสัตว์ (Motor Pool)	5.7932	2.9465	50.86	
5.3 โครงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ขั้นสูงในการผลิตพืช	5.8692	1.2307	20.97	
5.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบเกษตร อัจฉริยะ	2.6234	0.8630	32.90	
5.5 โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ	19.8100	8.5701	43.26	
5.6 โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกล ทางการเกษตร	6.8163	1.2690	18.62	
5.7 โครงการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกล ทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน	1.7500	0.8931	51.03	
5.8 โครงการศึกษาการพัฒนานวัตกรรมสู่ การพัฒนาการเกษตร	1.7500	0.4423	25.27	

ตารางที่ 1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็นการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ต่อ)

แผนแม่บทย่อย/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)			ผลการดำเนินงาน เฉลี่ย(ร้อยละ)
	ได้รับจัดสรร	เบิกจ่าย	ร้อยละ	
6. แผนแม่บทย่อยการพัฒนาระบบนิเวศ การเกษตร	2,033.3742	446.7880	21.97	43.80
6.1 โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตร ตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)	278.4695	38.5736	13.85	
6.2 โครงการระบบส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่	510.9134	94.0861	18.42	
6.3 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร	43.3665	16.1296	37.19	
6.4 โครงการผลิตและขยายพันธุ์ดีเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร	51.1907	1.6337	3.19	
6.5 โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว	155.9196	54.1090	34.70	
6.6 โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการ ผลิตสินค้าเกษตร	841.6744	230.8082	27.42	
6.7 โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ กิจกรรม พัฒนาพื้นที่เฉพาะ	151.8401	11.4478	7.54	
รวม	3,492.0233	1,199.1634	34.34	42.09

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2. ผลการติดตามรายแผนแม่บทย่อย/โครงการ

2.1 แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

2.1.1 สารสำคัญ

1) **วัตถุประสงค์** พัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมการพัฒนา และยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด ให้กับสินค้าและสร้างตราสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

2) **เป้าหมาย** สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น (ปี 2561 – 2565 ขยายตัวร้อยละ 3)

3) **หน่วยงานดำเนินการ** กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง และกรมหม่อนไหม

4) **งบประมาณ** 93.2934 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 30.6178 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 32.82 ของงบประมาณที่ได้รับ

2.1.2 ภาพรวมผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 46.81 ของเป้าหมาย การดำเนินงานมุ่งเน้น ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าต่าง ๆ ได้แก่ ไม้ผล ปศุสัตว์ ประมง และหม่อนไหม ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตลอดจนยกระดับความสามารถของเกษตรกร และชุมชนในการพัฒนาเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าต่าง ๆ ให้กับเกษตรกร จำนวน 2,440 ราย ตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ตรานกยูงพระราชทาน 77,887 เมตร และประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการจำหน่ายผ้าไหม สินค้าหม่อนไหมร่วมกับหน่วยงานอื่น มีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าหม่อนไหมคิดเป็นมูลค่า 1.7045 ล้านบาท นอกจากนี้ มีการสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่นปลานวลจันทร์ทะเล

ตารางที่ 2 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตาม อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ไม้ผล)				49.43
1.1 ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าไม้ผล อัตลักษณ์พื้นถิ่น	ราย	1,550	1,475	95.16
1.2 จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ ที่ได้มาตรฐาน	แปลง	40	22	55.00
1.3 จัดทำ/พัฒนาศักยภาพแปลงรวบรวมพันธุ์ ไม้ผลอัตลักษณ์	แปลง	6	2	33.33
1.4 พัฒนาสินค้าไม้ผลอัตลักษณ์สู่กระบวนการ รับรองสินค้า GI และตรวจสอบย้อนกลับได้	สินค้า	40	2	5.00
1.5 พัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลไม้ อัตลักษณ์	ชนิดสินค้า	40	23	57.50
1.6 พัฒนาจุดรวบรวมและการจัดชั้นคุณภาพ ไม้ผล อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น	จุด	40	40	100.00
1.7 พัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่น	จุด	6	0	0.00
2. โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตาม อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ปศุสัตว์)				30.70
2.1 ส่งเสริมการเลี้ยงไก่ และถ่ายทอดความรู้ การขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางสินค้าปศุสัตว์	ราย	114	70	61.40
2.2 ส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น	ผลิตภัณฑ์	2	0	0.00
3. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์				47.68
3.1 สร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่นปลานวลจันทร์ทะเล	ชนิด	1	1	100.00
3.2 อนุบาลและเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล	ระบบ/ร้อยละ	1/100	1/43.03	43.03
3.3 สร้างจุดเรียนรู้และสาธิต	แห่ง	1	0	0.00

ตารางที่ 2 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (ต่อ)

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
4. โครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม				38.04
4.1 ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม	ราย	2,410	895	37.14
4.2 โครงการยกระดับและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (ตรานกยูงพระราชทาน)	เมตร	200,000	77,887	38.94
5. โครงการส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นสู่ตลาดยุคใหม่				68.18
5.1 รายได้จากการจำหน่ายสินค้าหม่อนไหมตลอดระยะเวลาจัดงาน	ล้านบาท	2.50	1.70458	68.18
เฉลี่ย				46.81

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.3 ผลการดำเนินงานรายโครงการ

1) โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ไม้ผล) มีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อสร้างอาชีพและรายได้จากสินค้าเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร และส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรตามอัตลักษณ์พื้นถิ่น และพัฒนาช่องทางการตลาด เป้าหมายเกษตรกร จำนวน 1,550 ราย และพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่น 6 จุด งบประมาณ 36.1125 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 10.6089 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29.38

1.1) ผลการดำเนินงาน

(1) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่น เช่น ทุเรียน มะม่วงน้ำดอกไม้ ขนุน ลิ้นจี่ จำนวน 1,475 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.16 ของเป้าหมาย จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ที่ได้มาตรฐาน 22 แปลง คิดเป็นร้อยละ 55.00 ของเป้าหมาย จัดทำ/พัฒนาศักยภาพแปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผลอัตลักษณ์ 2 แปลง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของเป้าหมาย

(2) พัฒนาสินค้าผลไม้อัตลักษณ์สู่กระบวนการรับรองสินค้า GI และตรวจสอบย้อนกลับได้ 2 สินค้า คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของเป้าหมาย พัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลไม้อัตลักษณ์ 23 สินค้า คิดเป็นร้อยละ 57.50 ของเป้าหมาย และพัฒนาจุดรวบรวมและการจัดชั้นคุณภาพไม้ผลอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น 40 จุด ครบตามเป้าหมาย

2) โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ปศุสัตว์) มีกรมปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อขยายฐานจำนวนพันธุ์สัตว์พื้นเมืองตามอัตลักษณ์พื้นถิ่น และส่งเสริมสัตว์พันธุ์ดีให้กับเกษตรกร และกระจายสู่เกษตรกรเครือข่าย ส่งเสริมการแปรรูป พัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น และเพื่อคุ้มครองสินค้าให้เป็นสิทธิ์เฉพาะของชุมชนที่ขึ้นทะเบียน

เป้าหมายเกษตร 114 ราย 2 ผลิตภัณฑ์ งบประมาณ 2.3260 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 0.8388 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36.06

2.1) ผลการดำเนินงาน

ฝึกอบรมหลักสูตรการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางสินค้าปศุสัตว์ 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.40 ของเป้าหมาย ส่วนการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองตามอัตลักษณ์พื้นถิ่น 44 ราย อยู่ระหว่างการเตรียมไก่พันธุ์และปัจจัยการผลิต

3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มีกรมประมง เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสินค้าประมงอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยี การพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ซึ่งเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย โดยมีเป้าหมายส่งเสริมและพัฒนาสินค้าประมงอัตลักษณ์พื้นถิ่น 1 ชนิด ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ งบประมาณ 1.3612 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 0.2813 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20.67

3.1) ผลการดำเนินงาน

(1) สร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่นปลานวลจันทร์ทะเล 1 ชนิด ครบตามเป้าหมาย

(2) อนุบาลและเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล 1 ระบบ คิดเป็นร้อยละ 43.03 ของเป้าหมาย โดยจัดหาอาหารสำหรับขุนเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ และสารเสริมอาหารในบ่อคอนกรีต 2 ครั้ง จัดหาอุปกรณ์สำหรับอนุบาลลูกปลานวลจันทร์ทะเลในโรงเพาะฟัก 2 ครั้ง ซ่อมแซมครุภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล 2 รายการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกษตรกร/ผู้ประกอบการ ผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นการเก็บข้อมูลห่วงโซ่การผลิต 3 ครั้ง และข้อมูลต้นทุน/รายได้ 2 ครั้ง

4) โครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม มีกรมหม่อนไหม เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม พัฒนาศักยภาพ ตลอดจนเพิ่มมูลค่าสินค้าหม่อนไหม ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และกลุ่มผู้ผลิตไหมตรานกยูงพระราชทาน ส่งเสริมการผลิตหม่อนไหมที่มีคุณภาพและมาตรฐาน และบริการตรวจสอบ ติดตามการผลิตผ้าไหมตรานกยูงพระราชทานที่ได้ยื่นและได้ใบรับรองให้แก่เกษตรกร งบประมาณ 49.7437 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 18.4309 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 37.05

4.1) ผลการดำเนินงาน

(1) ส่งเสริม พัฒนาสินค้าด้านหม่อนไหมอุตสาหกรรม หัตถกรรม หม่อนไหมเชิงพื้นที่ และการผลิตผ้าไหมตรานกยูงพระราชทานให้กับเกษตรกรแล้ว 895 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.14 ของเป้าหมาย

(2) ตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมตรานกยูงพระราชทานแล้ว 77,887 เมตร คิดเป็นร้อยละ 38.94 และสุ่มตรวจผ้าไหมที่ได้การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (ตรานกยูงพระราชทาน) จากร้านค้าทั่วไปและร้านค้าผ้าไหมไทย 11 ผืน คิดเป็นร้อยละ 73.33 ของเป้าหมาย

5) โครงการส่งเสริมตลาดสินค้าอัตลักษณ์ มีกรมหม่อนไหม เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคทั้งชาวไทยและต่างประเทศได้ทราบถึงคุณค่า และความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของผ้าไหมไทย เพื่อนำเสนอ และเผยแพร่นวัตกรรมด้านหม่อนไหมให้แก่สาธารณชนได้รับทราบ รวมถึงประชาสัมพันธ์ภารกิจของกรมหม่อนไหม การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า

ด้านหม่อนไหมให้ผู้บริโภคเข้าถึงผู้ผลิตให้มากขึ้นภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) งบประมาณ 3.7500 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 0.4580 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.21

5.1) ผลการดำเนินงาน

ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการจำหน่ายผ้าไหม สินค้าหม่อนไหมร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น กรมพัฒนาชุมชน องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ในงานโอทอปสู่ภัยโควิด และงานส่งความสุขปีใหม่ ส่งกำลังใจให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการผ้าไหม มีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าหม่อนไหม คิดเป็นมูลค่า 1.7045 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 68.18 ของเป้าหมาย

2.1.4 ผลการดำเนินงานจากการติดตามในพื้นที่

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ได้แก่ ในพื้นที่จังหวัด ชัยนาท เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2565

1) ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จังหวัดสระบุรี ได้รับงบประมาณ 35,000 บาท โดยสนับสนุนองค์ความรู้เกษตรกรและตรวจผ้าไหมพระราชทาน ซึ่งขณะนี้ดำเนินการตรวจแล้ว 1,900 เมตร (เป้าหมายตรวจผ้าไหมพระราชทาน 9,500 เมตร)

2) บริบทกลุ่มทอผ้าโบราณ หมู่ 1 ตำบลเนินขาม อำเภอนีนขาม จังหวัดชัยนาท

2.1) กลุ่มก่อตั้งเมื่อปี 2520 มีสมาชิกร่วมก่อตั้ง 15 ราย ปัจจุบันมีสมาชิก 17 ราย การจำหน่ายผ้าแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การจำหน่ายด้วยตนเอง และการฝากกลุ่มจำหน่าย โดยการฝากกลุ่มจำหน่ายจะเก็บค่าบริการฝืนละ 10 บาท ซึ่งทางกลุ่มจะเป็นผู้กำหนดราคาเพื่อให้ราคาของสมาชิกเป็นไปตามคุณภาพและลายผ้า

2.2) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ได้แก่ ผ้าไหมมัดหมี่ ชินมัดหมี่ต่อตีนจก ผ้าจกไหม (จิด) ย่าม เสื้อประยุกต์ ซึ่งเป็นการย้อมผ้าไหม และทอผ้า โดยซื้อเส้นไหมจากบริษัท มีอัตลักษณ์คือเทคนิคการมัดหมี่เส้นพุ่งลักษณะของลวดลายเป็นลวดลายโบราณที่ได้รับการสืบทอดกันมา ปัจจุบันมีลวดลายใหม่ที่เป็นอัตลักษณ์คือลายใบมะขาม ได้จดลิขสิทธิ์กับกรมทรัพย์สินทางปัญญาเรียบร้อยแล้ว โดยกลุ่มสามารถผลิตได้ ประมาณ 120 ผืนต่อปี ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2564 ที่ผ่านมา ผ้าไหมมัดหมี่ได้รับมาตรฐานนกยูงสีน้ำเงิน ประมาณ 30 ผืน และเมื่อปี พ.ศ. 2562 ได้การรับรองมาตรฐาน OTOP 4 ดาว

2.3) การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในแบรนด์ของกลุ่มชื่อ ขามคำ โดยมีช่องทางจำหน่ายผ่านประธานกลุ่ม เฟซบุ๊ก งานแสดงสินค้าในจังหวัด และเมืองทองธานี กรุงเทพฯ ยอดการจำหน่ายที่ผ่านมาในปี พ.ศ.2562 ประมาณ 600,000 บาท ต่อมาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ทำให้ยอดจำหน่ายลดลง เหลือประมาณ 300,000 บาท เนื่องจากไม่มีการจัดงานแสดงสินค้า

3) การถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากกรมหม่อนไหม

3.1) การได้รับองค์ความรู้ในช่วง ปี พ.ศ. 2564 ไม่มีการจัดอบรมและได้รับปัจจัยการผลิตโดยเกษตรกรได้รับเอกสารการผลิตผ้าไหมจากกรมหม่อนไหม เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19)

3.2) ปี พ.ศ. 2565 เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้หลักสูตรการผลิตผ้าไหม ตรานกยุงพระราชทานและการฟอกย้อมสีเคมีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/สีธรรมชาติ หลังเข้ารับการอบรม เกษตรกรทุกรายมีความรู้เพิ่มขึ้น โดยก่อนการอบรมมีความรู้ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 2.91 และ หลังอบรมมีความรู้ระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 4.27

3.3) การนำความรู้ของเกษตรกรไปใช้ประโยชน์ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 81.82 นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และร้อยละ 18.18 ไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากเกษตรกรมีภาระงาน จากการทำนา ทำไร่ จึงไม่มีเวลาว่างในการทอผ้า อีกทั้งอาชีพหลักของเกษตรกรคือ ทำนา ทำไร่ ส่วนทอผ้าเป็นอาชีพรอง

4) ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ พบว่า สมาชิกกลุ่ม มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.24 ได้แก่ หลักสูตรการจัดอบรม วิทยากรที่ให้ความรู้ ระยะเวลาในการจัดอบรมและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการฯ ในภาพรวม เกษตรกรมีความพึงพอใจ ต่อการดำเนินงานโครงการฯ ระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 ส่วนประเด็นปริมาณปัจจัยการผลิตที่ได้รับ อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.83 เนื่องจากโครงการส่งเสริมและพัฒนาหม่อนไหมหัตถกรรม ไม่มีปัจจัยการผลิตสนับสนุน

5) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

5.1) สมาชิกกลุ่มมีประสบการณ์การทอผ้ามากกว่า 5 ปี มีอัตลักษณ์ในลายผ้า ของตนเอง มีช่องทางการจำหน่ายสินค้าที่หลากหลาย และได้รับการสนับสนุนจากหลายหน่วยงาน ซึ่งเป็น ข้อได้เปรียบของกลุ่ม ทั้งนี้กลุ่มมีข้อจำกัดในส่วนของอายุของสมาชิกส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุจึงไม่สามารถ ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเองได้ ดังนั้น ควรส่งเสริมและสนับสนุนคนรุ่นใหม่เพื่อมาสืบสานต่อยอดการทอผ้าไหม

5.2) การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในแบรนด์ของกลุ่มชื่อ “ขามคำ” โดยมีช่องทางจำหน่าย ผ่าน ประธานกลุ่ม เฟซบุ๊ก งานแสดงสินค้าในจังหวัด และเมืองทองธานี กรุงเทพฯ ยอดการจำหน่ายลดลง จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) และไม่มีการจัดงานแสดง สินค้า ดังนั้น เพื่อลดผลกระทบดังกล่าวกรมหม่อนไหมควรประชาสัมพันธ์และควรส่งเสริมสนับสนุน การเพิ่มช่องทางจำหน่ายออนไลน์ให้กับสมาชิกกลุ่ม

5.3) สมาชิกกลุ่มทอผ้าบางส่วนเข้าใจว่าการตรวจรับรองผ้าไหมตรานกยุงพระราชทาน มีค่าใช้จ่ายสูง และการตรวจรับรองต้องตัดผ้าไหมไปตรวจวิเคราะห์จำนวนมาก จึงไม่ยื่นขอรับรองตรานกยุง ดังนั้น กรมหม่อนไหมควรประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจกับสมาชิกกลุ่มทอผ้าเกี่ยวกับการตรวจรับรอง ผ้าไหมตรานกยุงพระราชทานอย่างทั่วถึง

2.2 แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย

2.2.1 สารสำคัญ

1) **วัตถุประสงค์** เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย

2) **เป้าหมาย** สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น (ปี 2561 - 2565 ขยายตัวร้อยละ 3) และผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพ ความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

3) **หน่วยงานดำเนินการ** สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมหม่อนไหม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4) **งบประมาณ** 1,263.60 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 688.8669 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 54.51 ของงบประมาณที่ได้รับ

2.2.2 ภาพรวมผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 53.93 ของเป้าหมาย ถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ พัฒนานวัตกรรมฐานข้อมูล และถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับอินทรีย์ 6,749 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.41 ของเป้าหมาย 7,280 ราย ตรวจสอบแหล่งผลิตพืชไร่ 1,417 แปลง (ผ่านการรับรอง 1,010 แปลง) ตรวจสอบโรงงานแปรรูป/คัดบรรจุ 17 โรงงาน (ผ่านการรับรอง 16 โรงงาน) คิดเป็นร้อยละ 70.85 ของเป้าหมาย ตรวจสอบรับรองและตรวจติดตามมาตรฐานฟาร์ม GAP เกษตรกรและผู้ประกอบการ 75,254 แปลง/แห่ง คิดเป็นร้อยละ 65.77 ของเป้าหมาย ติดตามและอบรมเกษตรกรผู้ผลิตพืช GAP 24,533 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.78 ของเป้าหมาย 30,000 ราย ถ่ายทอดความรู้การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน และการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องปลอดภัยแก่เกษตรกร 2,985 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.01 ของเป้าหมาย

สนับสนุนการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ด้วยวิธีผสมผสาน 4,626 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 36.43 ของเป้าหมาย ส่งเสริมเกษตรปรับปรุงดินเพื่อส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ 508 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.67 ของเป้าหมาย อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 5,207 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.13 ของเป้าหมาย อบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่ให้กับสมาชิกสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร 726 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.39 ของเป้าหมาย แนะนำ ส่งเสริมให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดทำแผนการรวบรวมสินค้าผักและผลไม้ปลอดภัยของสมาชิกที่ได้ใบรับรองมาตรฐาน GAP ปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย

ตารางที่ 3 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. ถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์	ราย	7,280	6,749	96.41
2. ตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชไร่	แปลง	2,000	1,417	70.85
3. ตรวจโรงงานแปรรูป/คัดบรรจุ	โรงงาน	50	17	34.00
4. ตรวจสอบรับรองและตรวจติดตามมาตรฐานฟาร์มGAP เกษตรกรและผู้ประกอบการ	แปลง/ แห่ง	114,423	75,254	65.77
5. ติดตามและอบรมเกษตรกรผู้ผลิตพืช GAP	ราย	30,000	24,533	81.78
6. ถ่ายทอดความรู้ การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน	ราย	6,350	2,985	47.01
7. สนับสนุนการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน	ไร่	12,700	4,626	36.43
8. ส่งเสริมเกษตรกรปรับปรุงดินเพื่อส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่	ราย	4,009	508	12.67
9. อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	ราย	5,200	5,207	100.13
10. อบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้กับสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	ราย	1,995	726	36.39
11. แนะนำส่งเสริมให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดทำแผนการรวบรวมสินค้าผักและผลไม้ปลอดภัยของสมาชิกที่ได้ใบรับรองมาตรฐาน GAP ปี 2564	จังหวัด	26	13	50.00
เฉลี่ย				53.93

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ผลการดำเนินงานรายโครงการ

1) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร มีสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร และกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรเป้าหมายที่ผลิตได้ มีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัยสำหรับการบริโภค หรือส่งจำหน่ายต่างประเทศ เป้าหมายเกษตรกร/ผู้ประกอบการได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อเข้าสู่ระบบการผลิตตามมาตรฐาน และแหล่งผลิต/สถานประกอบการ (แปลง/ฟาร์ม : ข้าว พืช ปศุสัตว์ ประมง) ได้รับการรับรองมาตรฐาน งบประมาณ 624.5294 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 191.8525 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.72

1.1) ผลการดำเนินงาน

(1) ด้านข้าว ยกระดับคุณภาพมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ข้าวและสินค้าข้าว 12,542 แปลง คิดเป็นร้อยละ 25.08 ของเป้าหมาย 50,000 แปลง ตรวจสอบและรับรองระบบ GMP โรงสีข้าว ผลิตภัณฑ์สินค้าข้าว และเครื่องหมายรับรองข้าวพันธุ์แท้ 4 ราย ครบตามเป้าหมาย ตรวจสอบติดตามควบคุมกำกับสถานประกอบการ ธุรกิจ เมล็ดพันธุ์ควบคุม/ผลิตภัณฑ์ข้าว Q จำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.00 ของเป้าหมาย 500 แห่ง

(2) ด้านพืช พัฒนาเจ้าหน้าที่เป็นที่ปรึกษาเกษตรกรและเป็นวิทยากรด้านมาตรฐาน GAP 267 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.75 ของเป้าหมายอบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP และศึกษาดูงาน 14,968 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.79 ของเป้าหมาย สนับสนุนการจัดการและพัฒนาผลิตผลสินค้าเกษตร GAP 10,043 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.95 ของเป้าหมาย ติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น 9,565 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.77 ของเป้าหมาย ร่วมประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านความร่วมมือการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตร (GAP พืช) 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 42.86 ของเป้าหมาย

(3) ด้านประมง ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกระบวนการแปรรูปสัตว์น้ำ 148 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.00 ของเป้าหมาย รักษาระบบมาตรฐานห้องปฏิบัติการ ISO/IEC 17025 เพื่อรับรองคุณภาพและความปลอดภัยสินค้าประมง 7 รายการ คิดเป็นร้อยละ 3.18 ของเป้าหมาย ตรวจประเมินมาตรฐานและสุขอนามัยฟาร์ม 8,599 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 51.91 ของเป้าหมาย ตรวจประเมินสถานที่ผลิต/แหล่งแปรรูป/ห้องปฏิบัติการ 450 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 65.31 ของเป้าหมาย ตรวจวิเคราะห์ปัจจัยการผลิตจากแหล่งเพาะเลี้ยง 25,120 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 52.81 ของเป้าหมาย ตรวจวิเคราะห์วัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์ และแหล่งประมง 9,977 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 49.79 ของเป้าหมาย การเฝ้าระวังโรคสัตว์น้ำในประเทศ เพื่อการส่งออก และฟาร์มปลอดโรค จัดการเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพในสัตว์น้ำ 32,925 ตัวอย่างวิเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 113.09 ตรวจรับรองระบบการประกันคุณภาพอาหารสัตว์ของโรงงานอาหารสัตว์น้ำ 10 แห่ง ครบตามเป้าหมาย ตรวจรับรองกุ้งมีชีวิตส่งออกสาธารณรัฐประชาชนจีน 2,570 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 55.36 ของเป้าหมาย เฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากแหล่งน้ำธรรมชาติ 7,751 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 41.38 ของเป้าหมาย ควบคุมและเฝ้าระวังคุณภาพและความปลอดภัยสินค้าสัตว์น้ำนำเข้า 11,199 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 70.47 ของเป้าหมาย ควบคุมและตรวจสอบผู้ผลิตและผู้นำเข้า 91,143 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 67.62 ของเป้าหมาย ออกหนังสือรับรอง/ ใบรับรอง/ หนังสืออนุญาต /ใบอนุญาต 312,769 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 56.44 ของเป้าหมาย ตรวจสอบติดตามคุณภาพความปลอดภัยหอยสองฝา 4,315 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 50.08 ของเป้าหมาย ผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์เพื่อใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 85,343 ของ/ขวด คิดเป็นร้อยละ 68.38 ของเป้าหมาย

(4) ด้านปศุสัตว์ ดำเนินการตรวจประเมินฟาร์ม/โรงงาน และร้านค้าจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์ ตามเกณฑ์กำหนด ให้ได้มาตรฐาน 53,868 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 113.14 ของเป้าหมาย ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์กำหนด 159,396 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 56.05 ของเป้าหมาย ตรวจประเมินสถานประกอบการด้านปศุสัตว์ตามเกณฑ์มาตรฐานฮาลาล 245 แห่ง ครบตามเป้าหมาย ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานฮาลาล 445 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 63.57 ของเป้าหมาย กำกับดูแล กำหนดข้อบังคับหลักเกณฑ์ ให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูป

ระบบบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน 6,551 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.69 ของเป้าหมาย
ตารางที่ 4 ผลการดำเนินงานโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. ด้านข้าว				
1.1 ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ข้าวและสินค้าข้าว	แปลง	50,000	12,542	25.08
1.2 ตรวจสอบและรับรองระบบ GMP โรงสีข้าว ผลิตภัณฑ์ข้าว สินค้าข้าวและเครื่องหมายรับรองข้าวพันธุ์แท้	ราย	4	4	100.00
2. ด้านพืช				
2.1 พัฒนาเจ้าหน้าที่เป็นที่ปรึกษาเกษตรกรและเป็นวิทยากรด้านมาตรฐาน GAP	ราย	400	267	66.75
2.2 อบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP	ราย	15,000	14,968	99.79
2.3 สนับสนุนการจัดการและพัฒนาผลิตผลสินค้าเกษตร GAP ในขั้นต้น	ราย	15,000	10,043	66.95
2.4 ติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น	ราย	15,000	9,565	63.77
2.5 ร่วมประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านความร่วมมือการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตร (GAP พืช)	ครั้ง	14	6	42.86
3. ด้านประมง				
3.1 ตรวจประเมินมาตรฐานและสุขอนามัยฟาร์ม	แห่ง	16,566	8,599	51.91
3.2 ตรวจวิเคราะห์วัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์ และแหล่งประมง	ตัวอย่าง	20,037	9,977	49.79
3.3 ฝึกระวังโรคสัตว์น้ำในประเทศเพื่อการส่งออกและฟาร์มปลอดโรคจัดการเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพในสัตว์น้ำ	ตัวอย่าง วิเคราะห์	29,114	32,925	113.09
3.4 ดำเนินการควบคุม ตรวจสอบฝึกระวังการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำและอาหารสัตว์น้ำ	ครั้ง	134,794	91,143	67.62
4. ด้านปศุสัตว์				
4.1 ดำเนินการตรวจประเมินฟาร์ม GAP ให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์	แห่ง	47,612	53,868	113.14

ตารางที่ 4 ผลการดำเนินงานโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (ต่อ)

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
4.2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาล ด้านปศุสัตว์ ดำเนินการตรวจประเมินสถานประกอบการตามเกณฑ์มาตรฐานฮาลาล	แห่ง	245	245	100.00
4.3 ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ตามเกณฑ์มาตรฐานฮาลาล	ตัวอย่าง	700	445	63.57

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1.2) ผลการดำเนินงานในพื้นที่

1.2.1) ด้านข้าว ผลจากการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว GAP Grain และระบบควบคุมภายใน ICS พบว่าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.35 โดยมีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.43 ด้านความพึงพอใจ เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.92

1.2.2) ด้านพืช ผลจากการฝึกอบรมการพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ระบบคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP พบว่าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.91 โดยมีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.48 ด้านความพึงพอใจ เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.6

1.2.3) ด้านปศุสัตว์ ผลจากการฝึกอบรมมาตรฐานการจัดการฟาร์มโคนม GAP พบว่าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.42 โดยมีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.23 ด้านความพึงพอใจ เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.32

1.2.4) ข้อค้นพบ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

(1) การเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP ต้องมีการจัดบันทึกข้อมูลซึ่งเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุทำให้บางรายมีปัญหาในการจัดบันทึก ดังนั้นควรออกแบบบันทึกที่เข้าใจง่าย สั้น กระชับ การพัฒนาระบบรูปแบบการบันทึกผ่านแอปพลิเคชันมือถือ โดยให้ลูกหลานเป็นผู้บันทึกข้อมูลและเกษตรกรเป็นผู้บอกรายละเอียด รวมไปถึงการคัดเลือกแต่งตั้งสมาชิกกลุ่มที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดทำเอกสาร ให้เป็นที่ปรึกษาและคอยแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารให้กับสมาชิกภายในกลุ่ม

(2) เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมบางส่วนขาดแคลนเงินทุนในการปรับปรุงโรงเรือนให้ได้ตามมาตรฐาน อีกทั้งค่าใช้จ่ายยาเวชภัณฑ์ อาหารข้น อาหารหยาบ ที่ปรับราคาสูงขึ้น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจต่อรองในการซื้อปัจจัยการผลิต หรือสนับสนุนแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

(3) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP บางส่วนยังจำหน่ายในราคาตลาดทั่วไป ทำให้ประสบปัญหาาราคาข้าวไม่แน่นอน เกษตรกรบางส่วนประสบปัญหาภัยแล้ง

จึงควรสนับสนุนแหล่งน้ำ และระบบชลประทานเข้ามาในพื้นที่ สำหรับพื้นที่แล้งซ้ำซากควรส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนหันมาปลูกพืชใช้น้ำน้อย และเป็นที่ต้องการของตลาดเพื่อการผลิตที่ยั่งยืนต่อไป

2) **โครงการส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์** ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2560 - 2565 มีกรรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพื้นที่และปริมาณผลผลิตเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งเพิ่มมูลค่าของผลิตผล ผลิตภัณฑ์ สินค้าและบริการด้านเกษตรอินทรีย์ และเพิ่มการค้าและการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ในประเทศ เพื่อให้มาตรฐานและระบบการรับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์ของไทยเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ เป้าหมายของแผนฯ เพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า 1,300,000 ไร่ และมีจำนวนเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ ไม่น้อยกว่า 80,000 ราย ภายในปี 2565 งบประมาณ 538.2064 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 466.3637 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 86.65

2.1) ผลการดำเนินงาน

(1) ประเด็นการพัฒนาส่งเสริมการวิจัย พัฒนานวัตกรรมฐานข้อมูล และถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ ดำเนินการพัฒนาศูนย์ต้นแบบปศุสัตว์อินทรีย์ ด้านอาหารสัตว์ 21 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.50 จากเป้าหมาย และด้านพันธุ์สัตว์ 3 แห่ง ครบตามเป้าหมาย ดำเนินการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกร (การผลิตพืช การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปศุสัตว์ และการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ) แล้ว จำนวน 6,749 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.41 จากเป้าหมาย พัฒนาศักยภาพบุคลากรอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ 212 ราย คิดเป็นร้อยละ 106.00 จากเป้าหมาย และพัฒนาที่ปรึกษาเกษตรกรด้านมาตรฐานระบบการผลิตตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ 832 ราย คิดเป็นร้อยละ 416.00 จากเป้าหมาย

(2) ประเด็นการพัฒนาการผลิตและการบริหารจัดการเกษตรอินทรีย์ ดำเนินการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ 655,869.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 76.45 จากเป้าหมายและเบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่เกษตรกรโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ 16,932 ราย

(3) ประเด็นการพัฒนาตลาด การบริการ และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ ดำเนินการ 1,417 แปลง 7,949.98 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 70.85 การตรวจรับรองโรงงานแปรรูป/คัดบรรจุ ดำเนินการ 17 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 34 (ผ่านการรับรอง 16 โรงงาน) ตรวจรับรองปศุสัตว์อินทรีย์ 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 120.00 ของเป้าหมาย ตรวจประเมินระบบการผลิต และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.45 ของเป้าหมาย พัฒนาตลาดสีเขียว 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30 ของเป้าหมาย ส่วนการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ ให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน Organic Thailand และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ต่างประเทศ เป้าหมาย 170 กลุ่ม อยู่ระหว่างดำเนินการ

ตารางที่ 5 ผลการดำเนินงานการพัฒนาส่งเสริมการวิจัย พัฒนานวัตกรรมฐานข้อมูล และถ่ายทอดองค์ความรู้

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. ประเด็นการพัฒนาส่งเสริมการวิจัย พัฒนานวัตกรรมฐานข้อมูล และถ่ายทอดองค์ความรู้				
1.1 พัฒนาศูนย์ต้นแบบปศุสัตว์อินทรีย์	แห่ง	27	24	88.89
- ด้านอาหารสัตว์	แห่ง	24	21	87.50
- ด้านพันธุ์สัตว์	แห่ง	3	3	100.00
1.2 ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับ	ราย	7,280	6,749	96.41
เกษตรกรอินทรีย์ให้แก่เกษตรกร				
- อบรมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐาน	ราย	5,000	4,616	92.32
เกษตรกรอินทรีย์ (รายใหม่/รายเดิม)				
- ส่งเสริมการผลิตหม่อนไหมอินทรีย์	ราย	30	0	0.00
- พัฒนาเกษตรกรตามมาตรฐาน	ราย	350	332	94.85
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์				
- ส่งเสริมการทำปศุสัตว์อินทรีย์	ราย	700	644	92.00
- พัฒนาความรู้ด้านการจัดทำบัญชีต้นทุน	ราย	1,200	1,157	96.41
1.3 พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้าน	ราย	400	1,044	261.00
การถ่ายทอด/ส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์				
- อบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์	ราย	200	212	106.00
- พัฒนาที่ปรึกษาเกษตรกรด้านมาตรฐาน	ราย	200	832	416.00
ระบบการผลิตตามมาตรฐานอินทรีย์				
2. ประเด็นการพัฒนาการผลิตและการบริหารจัดการเกษตรกรอินทรีย์				
2.1 ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์	ไร่	857,872	655,869.50	76.45
2.2 เบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่เกษตรกร	ราย	-	16,932	-
โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์				
3. ประเด็นการพัฒนาตลาด การบริการ และมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์				
3.1 ตรวจสอบรับรองผลผลิตข้าวอินทรีย์	กลุ่ม	170	0	0.00
ตามมาตรฐาน Organic Thailand และมาตรฐานต่างประเทศ				
3.2 ตรวจสอบรับรองแหล่งผลิตพืช	แปลง	2,000	1,417	70.85
3.3 ตรวจสอบรับรองโรงงานแปรรูป/คัดบรรจุ	โรงงาน	50	17	34.00
3.4 ตรวจสอบรับรองมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์	ราย	40	48	120.00
3.5 ตรวจสอบประเมิน/รับรองระบบการผลิต	ราย	145	92	63.45
สัตว์น้ำอินทรีย์				
3.6 พัฒนาตลาดสีเขียว	แห่ง	10	3	30.00

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2. ผลการดำเนินงานจากการติดตามในพื้นที่

จากการติดตามผลการดำเนินงานจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2560 - 2565 ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ สระแก้ว สุโขทัย และพิจิตร ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2565 สรุปผลได้ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

ด้านเพศ อายุ และการศึกษาของเกษตรกร ร้อยละ 77.05 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 22.95 เพศชาย มีอายุเฉลี่ย 55.67 ปี สำหรับระดับการศึกษาของเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.54 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 27.87 จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 16.39 จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 8.20 จบระดับปริญญาตรี

ด้านการประกอบอาชีพหลักของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 90.16 ทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก โดยมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพทำการเกษตร เฉลี่ย 24.67 ปี ส่วนที่เหลือร้อยละ 9.84 ประกอบอาชีพอื่น ได้แก่ ข้าราชการ/พนักงานที่รับเงินเดือนประจำ รับจ้างทั่วไป รับจ้างทางการเกษตร และประกอบธุรกิจ/ค้าขาย สำหรับการประกอบอาชีพรองมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพรอง ร้อยละ 36.07 เช่น รับจ้างทั่วไป ประกอบธุรกิจ/ค้าขาย หรืออาชีพเสริมอื่น ๆ เป็นต้น

ด้านการเป็นสมาชิกองค์กรหรือกลุ่มของเกษตรกร เกษตรกร ร้อยละ 67.21 เป็นลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รองลงมาร้อยละ 62.30 เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ร้อยละ 49.18 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และร้อยละ 16.39 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรเฉลี่ย 4.40 คนต่อครัวเรือน เป็นแรงงาน 2.90 คนต่อครัวเรือน แบ่งเป็น แรงงานในภาคเกษตร 2.14 คนต่อครัวเรือน และแรงงานนอกภาคเกษตร 0.86 คนต่อครัวเรือน

ภาพรวมขนาดพื้นที่ถือครองของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ 30.00 ไร่ต่อครัวเรือน โดยเมื่อพิจารณาถึงการใช้ประโยชน์ที่ดิน เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำนามากที่สุด จำนวน 15.43 ไร่ ร้อยละ 49.77 รองลงมาใช้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น 7.84 ไร่ ร้อยละ 25.29 สวนผสมผสาน ประมาณ 2.95 ไร่ ร้อยละ 9.52 และใช้ในกิจกรรมอื่น เช่น พืชไร่ พืชผัก เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และที่อยู่อาศัย ตามลำดับ

สำหรับปัญหาในการทำการเกษตรที่ประสบในรอบปีที่ผ่านมา เกษตรกร ร้อยละ 49.18 ประสบภัยแล้ง ร้อยละ 44.26 ประสบปัญหาโรคแมลงศัตรูพืช ร้อยละ 22.95 ประสบปัญหาด้านการตลาดหรือราคาผลผลิต ร้อยละ 13.11 ประสบปัญหาด้านราคาปัจจัยการผลิต และร้อยละ 8.20 ประสบปัญหาด้านเงินทุนในการทำการเกษตร

2) การเข้าร่วมโครงการฯ เกษตรกรทุกรายเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้า

เกษตรอินทรีย์ ปี 2565 ของกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ดำเนินการพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ด้านการผลิตและกระบวนการจัดการ สินค้าเกษตรอินทรีย์ และสนใจเข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ทุกรายได้รับอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์แล้ว ตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม 2564 ถึง กุมภาพันธ์ 2565 และร้อยละ 62.29 ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตแล้ว เช่น เมล็ดพันธุ์พืช ปุ๋ยอินทรีย์ หรือสารชีวภัณฑ์ เป็นต้น

2.1) ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีการทำเกษตรอินทรีย์มากกว่า 1 อย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.57 ผลิตพืชผักสวนครัว รองลงมา ร้อยละ 39.34 ผลิตข้าว และ ร้อยละ 24.58 ผลิตไม้ผล ทั้งนี้ เกษตรกรร้อยละ 40.98 มีประสบการณ์การทำเกษตรอินทรีย์ ร้อยละ 52.45 มีประสบการณ์ ในการปรับลดการใช้สารเคมี ซึ่งส่วนใหญ่จะเริ่มทำมาแล้วประมาณ 1 – 5 ปี ส่วนร้อยละ 6.57 ยังไม่มีประสบการณ์การทำเกษตรอินทรีย์มาก่อน

2.2) ด้านการรวมกลุ่มกิจกรรมเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ทุกรายเป็นสมาชิกและได้ร่วมกิจกรรมกลุ่มที่เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ ในจำนวนนี้ ร้อยละ 91.80 เป็นการร่วมกิจกรรมพัฒนาการผลิต การอบรมศึกษาดูงานตามที่มีโครงการเข้าไปส่งเสริม และกลุ่มเกษตรกรมีความสนใจ ร้อยละ 59.01 เข้าร่วม ในการรวบรวมผลผลิตให้กับกลุ่ม เพื่อนำไปจำหน่ายหรือนำไปแปรรูป และร้อยละ 31.14 เข้าร่วมแปรรูปผลผลิต และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เช่น แปรรูปพืชผัก คัดบรรจุ/จำหน่ายผักสวนครัว แปรรูป/จำหน่ายข้าวสาร ทั้งนี้ กลุ่มที่เกษตรกรเข้าร่วมมีสมาชิก ประมาณ 30 คน โดยเกษตรกรได้เข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มมาแล้ว 1 – 3 ปี ซึ่งสถานภาพการดำเนินงานของกลุ่มในปี 2564 – 2565 ยังคงดำเนินงานอยู่อย่างต่อเนื่อง

2.3) ด้านการได้รับการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น เกษตรกร ร้อยละ 81.96 ได้รับการตรวจประเมินแปลงเกษตรในเบื้องต้นแล้ว ร้อยละ 65.57 ได้รับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพดิน ร้อยละ 32.78 ได้รับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพผลผลิต และร้อยละ 3.27 เคยได้รับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ

2.4) ด้านการตรวจรับรองมาตรฐาน

(1) การรับรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 78.69 รู้จักและจดจำตราสัญลักษณ์เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ได้ ในจำนวนนี้ ร้อยละ 79.17 รู้จักมาตรฐาน GAP รองลงมา ร้อยละ 56.25 รู้จักมาตรฐาน Organic Thailand ร้อยละ 43.75 รู้จักมาตรฐาน PGS และร้อยละ 18.75 รู้จักมาตรฐาน มกท. ตามลำดับ

(2) การขอรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีเกษตรกรยื่นขอการรับรอง ร้อยละ 55.74 โดยในจำนวนเกษตรกรที่ยื่นขอรับรองได้รับการตรวจรับรอง ร้อยละ 97.06 และได้รับการรับรองมาตรฐานแล้ว ร้อยละ 69.70 สำหรับรายที่ยังไม่ได้รับการรับรอง อยู่ระหว่างรอผลการตรวจ ส่วนสาเหตุที่ทำให้ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานส่วนใหญ่ คือ ยังไม่มีแนวกันชน พื้นที่ข้างเคียงมีการใช้สารเคมี และแหล่งน้ำยังไม่เหมาะสม

(3) เกษตรกรมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ประเทศไทย ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.83 (คะแนนเต็ม 5)

2.5) ด้านความพึงพอใจ เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ระดับมากที่สุดต่อการชี้แจงโครงการที่ค่าคะแนน 4.66 การรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ที่ค่าคะแนน 4.59 และการจัดการอบรมถ่ายทอดความรู้ ที่ค่าคะแนน 4.67

3) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

3.1) ในปี พ.ศ. 2564 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่ ประสบปัญหาภัยแล้ง และโรคแมลงศัตรูพืช ซึ่งส่งผลให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย จึงควรมีการสนับสนุนเรื่องการจัดการ

แหล่งน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร และการให้ความรู้เรื่องการจัดการปัญหาโรคแมลงศัตรูพืชในรูปแบบชีวภาพเพื่อลดความเสียหายของผลผลิต

3.2) เกษตรกรเกษตรอินทรีย์และเริ่มมีการรวมกลุ่มกันผลิตเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ต้องการได้รับสนับสนุนด้านการแปรรูปผลผลิต ด้านการตลาด เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตที่จะได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

3) โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถวางแผนและดำเนินการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานในพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่และที่จะเข้าสู่การรับรองมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับต่าง ๆ เช่น เกษตรปลอดภัย GAP เกษตรอินทรีย์ เป็นต้น รวมทั้งพัฒนาต้นแบบระบบสำรวจ การติดตามสถานการณ์ เพื่อเฝ้าระวังการระบาดของศัตรูพืช และสนับสนุนการควบคุมพืชด้วยวิธีผสมผสานในพื้นที่เสี่ยงสูงเพื่อควบคุมการระบาดของศัตรูพืช เป้าหมายเกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ หรือเกษตรกรที่จะเข้าสู่การรับรองมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับต่าง ๆ หรือพื้นที่ที่มีการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชมาก จำนวน 6,350 ราย ในพื้นที่ 77 จังหวัด งบประมาณ 28.4170 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 11.3735 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40.02

3.1) ผลการดำเนินงาน

(1) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการวางแผนและจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน กิจกรรมที่ดำเนินการได้มากที่สุดคือ สนับสนุนการควบคุมประชากรแมลงวันผลไม้ 27,800 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 92.67 ของเป้าหมาย สำรวจประเมินประชากรแมลงวันผลไม้ 22,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 73.33 ของเป้าหมาย 30,000 ไร่ ส่วนการสนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน 4,626 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 36.43 ของเป้าหมาย

(2) การผลิตปัจจัยควบคุมศัตรูพืชและสนับสนุนให้กับพื้นที่เกิดการระบาดของศัตรูพืชชนิดใหม่ ปัจจัยควบคุมศัตรูพืชที่ผลิตได้แก่ แมลงศัตรูพืชธรรมชาติ 3,166,480 ตัว คิดเป็นร้อยละ 150.13 ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ สารสกัดธรรมชาติ จำนวน 1,083 ลิตร คิดเป็นร้อยละ 60.17 ของเป้าหมาย ส่วนปัจจัยควบคุมศัตรูพืชที่ต้องเร่งดำเนินการ ได้แก่ เชื้อไวรัสเอ็นพีวี ซึ่งผลิตได้เพียง 2 ลิตร คิดเป็นร้อยละ 1.33 ของเป้าหมาย 150 ลิตร

ตารางที่ 6 ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการวางแผนและจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน				
1.1 ถ่ายทอดความรู้การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานและการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย	ราย	6,350	2,985	47.01
1.2 สนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ด้วยวิธีผสมผสาน	ไร่	12,700	4,626	36.43

ตารางที่ 6 ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ต่อ)

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1.3 สำรองประเมินประชากรแมลงวันผลไม้	ไร่	30,000	22,000	73.33
1.4 สนับสนุนการควบคุมประชากรแมลงวันผลไม้	ไร่	30,000	27,800	92.67
2. ผลิตปัจจัยควบคุมศัตรูพืชและสนับสนุนให้กับพื้นที่เกิดการระบาดของศัตรูพืชอุบัติใหม่				
2.1 หัวเชื้อจุลินทรีย์ขยายให้เกษตรกร	ขวด	6,350	3,033	47.76
2.2 จุลินทรีย์พร้อมใช้ควบคุมศัตรูพืช	กิโลกรัม	50,000	11,484	23.70
2.3 แมลงศัตรูพืชธรรมชาติ	ตัว	2,109,200	3,166,480	150.13
2.4 แตนเบียนแมลงคานามะพร้าว	มัมมี่	40,000	16,140	40.35
2.5 เชื้อไวรัสเอ็นพีวีควบคุมศัตรูพืช	ลิตร	150	2	1.33
2.6 สารสกัดธรรมชาติ	ลิตร	1,800	1,083	60.17

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.2) ผลการดำเนินงานจากการติดตามในพื้นที่

จากการติดตามผลการดำเนินงานระดับพื้นที่ โดยใช้แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2565 ในพื้นที่ จังหวัดสกลนคร ขอนแก่น สุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร กาญจนบุรี สระแก้ว จันทบุรี และฉะเชิงเทรา สรุปผลได้ดังนี้

1) ปัจจัยนำเข้า

1.1.) ด้านงบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร 28,417,000 บาท เบิกจ่ายแล้ว 11,373,547.12 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.02 ของงบประมาณที่ได้รับ จากการสอบถามเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด ร้อยละ 88.89 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรทันเวลาต่อการดำเนินกิจกรรม และอีกร้อยละ 11.11 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับไม่ทันเวลา เนื่องจากมีการแบ่งจ่ายงบประมาณออกเป็น 2 งวด ทำให้บางพื้นที่ต้องชะลอการจัดอบรมเกษตรกรออกไปเพื่อรองบประมาณในงวดที่ 2 ซึ่งจะได้รับจัดสรรในช่วงเดือนเมษายน 2565 ส่งผลให้ดำเนินการจัดอบรมไม่สอดคล้องกับฤดูกาลเพาะปลูกของเกษตรกร

สำหรับความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร เจ้าหน้าที่ร้อยละ 88.89 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม มีเพียงร้อยละ 11.11 ที่เห็นว่าไม่เพียงพอในบางกิจกรรม เช่น การตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในร่างกายเกษตรกร ไม่มีงบประมาณสำหรับดำเนินการ

1.2) ด้านบุคลากร ดำเนินการบริหารจัดการการถ่ายทอดความรู้การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานและการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย สนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ด้วยวิธีผสมผสาน เป็นที่เล็งเห็นให้กับเกษตรกรในการวางแผนการจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสมกับพืชปลูกและศัตรูพืชที่เป็นปัญหาของเกษตรกรตั้งแต่การป้องกันการระบาดของ การสำรวจติดตามสถานการณ์ การควบคุมโดยใช้วิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมและเป็นไปได้ พบว่า มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเฉลี่ยจังหวัดละ 3 ราย ซึ่งมีความเพียงพอ และมีความพร้อมในการปฏิบัติงานระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00

1.3) ด้านองค์ความรู้ พบว่า เป็นการอบรมถ่ายทอดความรู้แบบจัดกลุ่มอบรม โดยเฉลี่ยจังหวัดละ 2 หลักสูตร ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการส่งเสริมและถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM) การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องปลอดภัย และผลกระทบจากสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

1.4) ด้านหน่วยงานร่วมบูรณาการ พบว่า ร้อยละ 55.56 มีการบูรณาการทั้งหน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เฉลี่ยจังหวัดละ 2 หน่วยงาน โดยหน่วยงานที่เข้าร่วมบูรณาการ ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นต้น ส่วนร้อยละ 44.44 ไม่ได้ร่วมบูรณาการ เนื่องจากหน่วยงานสามารถดำเนินการเองได้ประกอบกับเป็นช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ต้องดำเนินการตามมาตรการทางสาธารณสุข

1.5) ด้านปัจจัยควบคุมศัตรูพืช ดำเนินการสนับสนุนให้กับเกษตรกรกลุ่มเกษตรกร ที่มีความต้องการ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 79.65 ได้รับการสนับสนุนปัจจัยควบคุมศัตรูพืชแล้ว เช่น อุปกรณ์ผลิตขยายชีวภัณฑ์ (เชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย เชื้อราเมตาไรเซียม เชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ทูริงเอนซิส และไส้เดือนฝอย) และอุปกรณ์ดักจับแมลงศัตรูพืช (แผ่นฟีวเจอร์บอร์ด กาวเหนียว ดักแมลง ฤงพลาสติก) ส่วนร้อยละ 20.35 ไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยควบคุมศัตรูพืช เนื่องจากบางพื้นที่อยู่ในระหว่างเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดสรรปัจจัยไปยังเกษตรกรเป้าหมาย

2) กิจกรรม

2.1) บริหารจัดการถ่ายทอดความรู้การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน และการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย

(1) คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ พิจารณาจากเกษตรกรที่อยู่ในเป้าหมายการส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ หรือเกษตรกรที่จะเข้าสู่การรับรองมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับต่าง ๆ ได้แก่ เกษตรปลอดภัย GAP เกษตรอินทรีย์ เป็นลำดับแรก จากนั้นจึงคัดเลือกเกษตรกรในพื้นที่ที่พบการระบาดของศัตรูพืชและมีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในปริมาณมากเป็นลำดับถัดไปซึ่งพบว่าดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

(2) ประเมินพฤติกรรมกรรมการใช้สารเคมีของเกษตรกร ก่อนการอบรมถ่ายทอดความรู้มีการดำเนินการแล้วร้อยละ 88.89 ส่วนร้อยละ 11.11 ไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดได้รับแบบประเมินหลังจากที่ได้ดำเนินการจัดอบรมเกษตรกรเรียบร้อยแล้ว สำหรับการประเมินพฤติกรรมการใช้สารเคมีของเกษตรกรหลังการอบรมถ่ายทอดความรู้ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างดำเนินการ ร้อยละ 44.45 และยังไม่ได้ดำเนินการ ร้อยละ 33.33 เนื่องจากยังอยู่ในช่วงการส่งเสริมและติดตามให้คำแนะนำให้แก่เกษตรกร มีเพียงร้อยละ 22.22 ที่ได้ดำเนินการแล้ว

(3) ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ณ ศาลาประชาคมหมู่บ้าน ที่ทำการประธานกลุ่มแปลงใหญ่ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

2.2) สนับสนุนการควบคุมประชากรแมลงวันผลไม้ด้วยวิธีผสมผสาน

(1) สนับสนุนการควบคุมประชากรแมลงวันผลไม้ด้วยวิธีผสมผสานในพื้นที่เดิมหรือพื้นที่ใหม่ร้อยละ 77.78 ดำเนินการแล้ว ส่วนร้อยละ 22.22 อยู่ระหว่างดำเนินการ

(2) บูรณาการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดการแมลงวันผลไม้ร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ร้อยละ 66.67 ดำเนินการแล้ว ส่วนร้อยละ 33.33 มีแผนดำเนินการช่วงเดือนเมษายน 2565

(3) สำรวจ ติดตาม และ ประเมินสถานการณ์แมลงวันผลไม้ตามมาตรฐานสากล โดยการแขวนกับดัก และเก็บตัวอย่างผลไม้ที่เป็นพืชอาศัยของแมลงวันผลไม้ในพื้นที่โครงการ ร้อยละ 77.78 ดำเนินการแล้ว ส่วนร้อยละ 22.22 อยู่ระหว่างดำเนินการ

(4) จัดการลดการขยายพันธุ์และลดประชากรของแมลงวันผลไม้ ร้อยละ 77.78 ดำเนินการโดยใช้วิธีการรณรงค์ทำความสะอาดพื้นที่สวนผลไม้ สวนหลังบ้าน พื้นที่สาธารณะ กำจัดพืชอาศัยของแมลงวันผลไม้ การใช้สารล่อผสมสารฆ่าแมลง เพื่อลดประชากรเพศผู้ การใช้เหยื่อพิษหรือโปรตีนเพื่อลดประชากรแมลงวันเพศผู้และเพศเมีย การใช้แมลงวันเป็นหมัน และสารชีวภัณฑ์ อยู่ระหว่างดำเนินการ ร้อยละ 11.11 ส่วนร้อยละ 11.11 ยังไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์

2.3) พัฒนาด้านแบบการสำรวจติดตามสถานการณ์เพื่อการเฝ้าระวังศัตรูพืชเพื่อการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ร้อยละ 83.33 อยู่ระหว่างดำเนินการ และร้อยละ 16.67 ยังไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากรอการจัดสรรงบประมาณงวดที่ 2

2.4) สนับสนุนปัจจัยควบคุมศัตรูพืชให้กับเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดจัดทำแผนความต้องการปัจจัยควบคุมศัตรูพืชของเกษตรกร ดำเนินการผลิตหรือประสานศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช เพื่อขอรับการสนับสนุนปัจจัยควบคุมศัตรูพืช และจัดส่งให้เกษตรกร ร้อยละ 77.78 ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ส่วนที่ร้อยละ 22.22 อยู่ระหว่างดำเนินการ เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดสรรไปยังอำเภอต่าง ๆ เพื่อแจกจ่ายให้กับเกษตรกร อีกทั้งยังประสบปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเดินทางเข้าพื้นที่ ส่งผลให้ต้องชะลอการแจกปัจจัยออกไป

2.5) การตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตรของเกษตรกรเพื่อประเมินระดับความปลอดภัยของผลผลิตการเกษตร ร้อยละ 44.44 อยู่ระหว่างดำเนินการ ส่วนที่ร้อยละ 55.56 มีแผนปฏิบัติงานอยู่ในช่วงไตรมาส 3 – 4

3) ผลได้

3.1) ความรู้ความเข้าใจ ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานและการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย เกษตรกรร้อยละ 91.15 มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยก่อนการอบรมเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.65 หลังจากรับการอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.04 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.39 คะแนน นอกจากนี้เกษตรกรยังมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัยเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 94.62 โดยก่อนการอบรมเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.98 หลังจากรับการอบรมเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.31 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.33 คะแนน

3.2) การพัฒนาศักยภาพด้วยการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน พื้นที่เกษตรกรรมที่ดำเนินการแล้ว 4,626 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 92.67 ของเป้าหมาย

4) ผลลัพธ์

4.1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 94.69 มีการนำความรู้และวิธีการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานไปปฏิบัติแล้ว และส่วนร้อยละ 5.31 ยังไม่ได้มีการนำไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากเกษตรกรบางรายรอฤดูกาลผลิตถัดไป

4.2) ผลผลิตปลอดภัยจากสารเคมี เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 99.12 อยู่ระหว่างรอการตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร ในช่วงไตรมาสที่ 3 - 4 หลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตของเกษตรกร มีเพียงเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในจังหวัดจันทบุรี ร้อยละ 0.88 ได้รับการตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้างแล้ว เนื่องจากอยู่ในช่วงผลผลิตทยอยออกสู่ตลาดอีกทั้งเป็นผลผลิตที่ส่งออกไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ ซึ่งอยู่ระหว่างรอผลการตรวจวิเคราะห์

5) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

5.1) เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.73 จำแนกเป็น ความพึงพอใจต่อการชี้แจง ประสานงาน และการถ่ายทอดนโยบายหรือแผนปฏิบัติการจากส่วนกลางสู่ระดับพื้นที่ ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.56 การจัดสรรงบประมาณ ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.67 การส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการวางแผนและจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.11 การพัฒนาต้นแบบ การสำรวจติดตามสถานการณ์เพื่อเฝ้าระวังศัตรูพืช ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.43 การผลิตและสนับสนุนปัจจัยควบคุมศัตรูพืช ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.71 และการติดตาม กำกับดูแลการประเมินผล ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.89

5.2) เกษตรกรมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.54 จำแนกเป็น ความพึงพอใจต่อการชี้แจง ประสานงาน และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการของเจ้าหน้าที่ ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 ความเหมาะสมของวิธีการ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.44 ความเหมาะสมของหลักสูตรการอบรม ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 ความเหมาะสมของรูปแบบ สถานที่ และสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.52 ความรู้และความเชี่ยวชาญของวิทยากร ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.66 การดำเนินงานโครงการของเจ้าหน้าที่ (การกำกับ ติดตาม แนะนำ ตอบข้อซักถาม การส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการวางแผนและจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน การทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการวางแผนการจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น) ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.47 การสนับสนุนปัจจัยควบคุมศัตรูพืช ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 และการตรวจสารตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 5.00

6) ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

6.1) การจัดสรรงบประมาณ ที่เป็นการโอนตามงวด ทำให้บางพื้นที่ต้องชะลอการจัดกิจกรรมอบรมเกษตรกรทำให้กระทบกับฤดูกาลเพาะปลูกของเกษตรกร นอกจากนี้บางกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง เช่น การตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในร่างกายเกษตรกร ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้ต้องวางแผนการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ

6.2) การสนับสนุนปัจจัย บางพื้นที่ประสบปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) เป็นอุปสรรคในการเดินทางเข้าพื้นที่บางแห่ง ส่งผลให้ต้องชะลอการสนับสนุนปัจจัย นอกจากนี้สารชีวภัณฑ์ที่ใช้เป็นหัวเชื้อสำหรับผลิตบางชนิดค่อนข้างหายาก และมีราคาสูง จึงควรมีการสนับสนุน หรือให้ข้อมูลแหล่งจำหน่ายแก่เกษตรกรด้วย

6.3) การติดตามให้คำแนะนำ เกษตรกรต้องการให้เจ้าหน้าที่ที่มีการติดตาม และให้คำแนะนำอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะหลังจากการอบรม รวมทั้งการศึกษาดูงานแปลงเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ

6.4) การดำเนินงานในกิจกรรมติดตามผลการดำเนินงาน จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ส่งผลให้การลงพื้นที่สอบถามข้อมูลจากเกษตรกรค่อนข้างมีอุปสรรค เกษตรกรเป็นผู้ป่วยหรือเป็นกลุ่มเสี่ยงทำให้เข้าพื้นที่ไม่ได้ จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างและมีการปรับเปลี่ยนแผนการลงพื้นที่ตลอดเวลา ดังนั้น ควรมีการจัดทำแผนสำรองสำหรับการติดตามในอนาคต

4) โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ มีกรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้อำนาจการกำกับ ดูแล และติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายเดิม จากปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2562 เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และพัฒนาไปสู่ขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 ของแนวทฤษฎีใหม่ และเกิดความยั่งยืนได้ต่อไป เป้าหมายเกษตรกร 61,631 ราย งบประมาณ 65.7224 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 17.7909 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.07

4.1) ผลการดำเนินงาน

(1) กรมการข้าว ส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ด้านข้าว 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.22 ของเป้าหมาย การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านข้าว 1,200 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.59 ของเป้าหมาย และมีเป้าหมายการสร้างกลุ่มเครือข่ายเกษตรกร 167 กลุ่ม งบประมาณที่ได้รับจัดสรร 2.4430 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 0.2028 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.30

(2) กรมปศุสัตว์ พัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์ตามเกษตรทฤษฎีใหม่ 23,224 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.28 ของเป้าหมาย และการติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร 16,124 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.93 ของเป้าหมาย งบประมาณที่ได้รับจัดสรร 28.0242 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 5.9424 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.20

(3) กรมประมง ส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ด้านการประมง โดยการคัดเลือกเกษตรกร 8,700 ราย ครบตามเป้าหมาย การส่งเสริมองค์ความรู้พัฒนาเกษตรกร 5,197 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.74 การสนับสนุนปัจจัยการผลิตเกษตรกร ได้แก่ พันธุ์สัตว์น้ำ อาหารสัตว์น้ำ 3,483 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.03 ของเป้าหมาย การติดตามให้คำแนะนำเกษตรกร 777 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.93 ของเป้าหมาย และการสนับสนุนจุดเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ 241 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 61.79 ของเป้าหมาย งบประมาณที่ได้รับจัดสรร 19.9192 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 6.3531 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31.89

(4) กรมหม่อนไหม เกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้านทฤษฎีใหม่ 103 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.50 ของเป้าหมาย การพัฒนาศักยภาพเกษตรกร โดยจัดทำจุดเรียนรู้ด้านหม่อนไหมตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ 4 จุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 การขยายผลการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ด้านหม่อนไหม โดยมี

เป้าหมายพัฒนาจุดเรียนรู้ด้านหม่อนไหม 43 จุด เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัย การผลิต 17 ราย และสนับสนุนหม่อนพันธุ์ดีซ้ำถึง 10,240 ถูง งบประมาณที่ได้รับจัดสรร 2.1920 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 0.7859 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.85

(5) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การอบรมพัฒนาครูบัญชี 140 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแก่เกษตรกร 5,207 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.13 ของเป้าหมาย การกำกับแนะนำการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแก่เกษตรกร 1,247 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.26 ของเป้าหมาย งบประมาณที่ได้รับจัดสรร 3.0990 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 1.3978 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 45.11

(6) กรมพัฒนาที่ดิน มีการสนับสนุนงานพัฒนาที่ดินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ 508 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.67 ของเป้าหมาย งบประมาณที่ได้รับจัดสรร 10.0450 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 3.1089 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.95

ตารางที่ 7 ผลการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. กรมการข้าว				
1.1 ส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่	ราย	6,822	15	0.22
ด้านข้าว				
1.2 การสร้างกลุ่มเครือข่ายเกษตรกร	กลุ่ม	167	0	0.00
1.3 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านข้าว	ราย	6,822	1,200	17.59
2. กรมปศุสัตว์				
2.1 การพัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์	ราย	36,700	23,224	63.28
2.2 การติดตามผลการดำเนินงาน	ราย	36,700	16,124	43.93
ของเกษตรกร				
3. กรมประมง				
3.1 คัดเลือกเกษตรกรทฤษฎีใหม่	ราย	8,700	8,700	100.00
ด้านการประมง				
3.2 ส่งเสริมองค์ความรู้พัฒนาเกษตรกร	ราย	8,700	5,197	59.74
ทฤษฎีใหม่ด้านการประมง				
3.3 สนับสนุนปัจจัยการผลิต	ราย	8,700	3,483	40.03
3.4 ติดตามและให้คำแนะนำ	ราย	8,700	777	8.93
3.5 การสนับสนุนจุดเรียนรู้เกษตร	แห่ง	390	241	61.79
ทฤษฎีใหม่				
4. กรมหม่อนไหม				
4.1 เกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้าน	ราย	200	103	51.50
ทฤษฎีใหม่				

ตารางที่ 7 ผลการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ต่อ)

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
4.2 การจัดทำจุดเรียนรู้ด้านหม่อนไหม ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่	จุด	10	4	40.00
4.3 พัฒนาจุดเรียนรู้ด้านหม่อนไหม ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่	จุด	43	0	0.00
4.4 เกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุน ปัจจัยการผลิต	ราย	-	17	-
4.5 สนับสนุนหม่อนพันธุ์ดีชำถุง	ถุง	-	10,240	-
5. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์				
5.1 การอบรมพัฒนาครูบัญชี	ราย	140	140	100.00
5.2 อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุน ประกอบอาชีพแก่เกษตรกร	ราย	5,200	5,207	100.13
5.3 กำกับแนะนำการจัดทำบัญชี ต้นทุนประกอบอาชีพแก่เกษตรกร	ราย	3,640	1,247	34.26
5.4 ติดตามการจัดทำบัญชีต้นทุน อาชีพแก่เกษตรกร	ราย	3,640	0	0.00
5.5 ติดตามประเมินผลโครงการ	ราย	416	0	0.00
6. กรมพัฒนาที่ดิน				
6.1 สนับสนุนงานพัฒนาที่ดินแก่ เกษตรกรโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่ม เกษตรทฤษฎีใหม่	ราย	4,009	508	12.67

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

5) โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสานในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อใช้รูปแบบการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งของเกษตรกรในการดำรงชีพตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ส่งผลให้สมาชิกมีรายได้จากการทำเกษตรผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่ รวมทั้งลดการใช้สารเคมี เป้าหมาย สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรเพื่อสร้างระบบน้ำในไร่นาของสมาชิก จำนวน 145 แห่ง จำนวน 1,995 ราย งบประมาณ 3.7554 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 1.1892 ล้านบาท ร้อยละ 31.67

5.1) ผลการดำเนินงาน

(1) แนะนำส่งเสริมให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรเพื่อสร้างระบบน้ำในไร่นาของสมาชิก สนับสนุนให้สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 53 แห่ง ร้อยละ 36.55 ของเป้าหมาย จำนวน 726 ราย ร้อยละ 36.39 ของเป้าหมาย และ 3,630 ไร่ ร้อยละ 36.39 ของเป้าหมาย

(2) อบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้กับสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 726 ราย ร้อยละ 36.39 ของเป้าหมาย

ตารางที่ 8 ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสานในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
กรมส่งเสริมสหกรณ์				
1. แนะนำส่งเสริมให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรเพื่อสร้างระบบน้ำในไร่นาของสมาชิก สนับสนุนให้สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	แห่ง	145	53	36.55
2. อบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่ให้กับสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	ราย	1,995	726	36.39
	ไร่	9,975	3,630	36.39

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

6) โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัยในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นหน่วยงานดำเนินการ เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการสร้างระบบรับรองมาตรฐาน การสร้างความเชื่อมั่นในการผลิตสินค้าปลอดภัยและเพื่อส่งเสริมการจัดทำฐานข้อมูลด้านการเกษตรปลอดภัยร่วมกับสมาชิกสหกรณ์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ให้มีความรู้ในการผลิตผักและผลไม้ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน GAP ตามหลักวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และได้มาตรฐานตามที่ต้องการของตลาด เป้าหมาย สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักและผลไม้ จำนวน 20 แห่ง งบประมาณ 2.0485 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 0.2971 ล้านบาท ร้อยละ 10.01

6.1) ผลการดำเนินงาน

(1) อบรมให้ความรู้ด้านการสร้างระบบรับรองมาตรฐานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการผลิตสินค้าผักและผลไม้ปลอดภัย 20 สหกรณ์ 15 กลุ่มเกษตรกร ครอบคลุมเป้าหมาย และเกษตรกร 220 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.00 ของเป้าหมาย

(2) แนะนำส่งเสริมให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดทำฐานข้อมูลด้านสินค้าผักและผลไม้ปลอดภัยร่วมกับสมาชิกที่ได้รับใบรับรองมาตรฐาน GAP คิดเป็นร้อยละ 37.04 ของเป้าหมาย และกลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 26 จังหวัด 358 ราย ร้อยละ 37.06 ของเป้าหมาย

(3) แนะนำ ส่งเสริมให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดทำแผนการรวบรวมสินค้าผักและผลไม้ปลอดภัยของสมาชิกที่ได้ใบรับรองมาตรฐาน GAP สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 37.04 ของเป้าหมาย 54 สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร 13 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 26 จังหวัด

ตารางที่ 9 ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลอดภัยในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมสหกรณ์				
1.1 อบรมให้ความรู้ด้านการสร้างระบบ	สหกรณ์/	20	20	100.00
รับรองมาตรฐานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นใน	กลุ่ม	15	15	100.00
การผลิตสินค้าผักและผลไม้ปลอดภัย	จังหวัด ราย	500	220	44.00
1.2 แนะนำส่งเสริมให้สหกรณ์/กลุ่ม	สหกรณ์/	54	20	37.04
เกษตรกรจัดทำฐานข้อมูลด้านสินค้าผัก	กลุ่ม	26	13	50.00
และผลไม้ปลอดภัยร่วมกับสมาชิกที่	จังหวัด	966	358	37.06
ได้รับใบรับรองมาตรฐาน GAP ในปี 2564	ราย			
1.3 แนะนำ ส่งเสริมให้สหกรณ์/กลุ่ม	สหกรณ์/	54	20	37.04
เกษตรกรจัดทำแผนการรวบรวมสินค้า	กลุ่ม	26	13	50.00
ผักและผลไม้ปลอดภัยของสมาชิกที่ได้	จังหวัด			
ใบรับรองมาตรฐาน GAP ปี 2564				
1.4 แนะนำ ส่งเสริมสหกรณ์และกลุ่ม	สหกรณ์/	50	0	0.00
เกษตรกรให้ความรู้สมาชิกทำการผลิต	กลุ่ม	22	0	0.00
สินค้าผักและผลไม้ให้ได้มาตรฐาน GAP	จังหวัด	1,200	0	0.00
โดยจัดทำฐานข้อมูลด้านการเกษตร	ราย			
ปลอดภัยร่วมกับสมาชิกที่ได้รับใบรับรอง				
มาตรฐานในปี 2565				

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.3 แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ

2.3.1 สารสำคัญ

1) **วัตถุประสงค์** เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพซึ่งครอบคลุมการทำเกษตรที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเกษตรชีวภาพ ปลอดภัยพิษ และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เพื่ออนุรักษ์พันธุ์และผลิตอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยกระบวนการทางชีวภาพ เพื่อนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง

2) **เป้าหมาย** สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น (ปี 2561 - 2565 ขยายตัวร้อยละ3)

3) **หน่วยงานดำเนินการ** กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมประมง และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4) **งบประมาณ** 38.6516 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 14.2291 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36.81 ของงบประมาณที่ได้รับ

2.3.2 ภาพรวมผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 42.07 ของเป้าหมาย กิจกรรมสำคัญที่มีการดำเนินการแล้ว เฉลี่ยร้อยละ 42.07 ของเป้าหมาย ได้แก่ พัฒนาความรู้และศักยภาพเกษตรกรบริหารจัดการการผลิตพืชสมุนไพรตามคุณภาพมาตรฐาน GAP 960 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.49 ของเป้าหมาย กระจายพันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อส่งเสริมการปลูกสมุนไพร 12,303 ต้น/กิโลกรัม/หัว คิดเป็นร้อยละ 40.30 ของเป้าหมาย และส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน มีการจัดทำฐานข้อมูลสมุนไพรและแผนการผลิตตามความต้องการตลาด 28 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 87.50 ของเป้าหมาย ก่อสร้างโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน 34 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.00 ของเป้าหมาย การฝึกอบรมหลักสูตร การใช้ประโยชน์ และการดูแลรักษาโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำ 151 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.67 ของเป้าหมาย จัดเวทีวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาแมลงเศรษฐกิจ 620 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.88 ของเป้าหมาย ถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานให้เกษตรกร 560 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของเป้าหมาย จัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่าการผลิตแมลงเศรษฐกิจ 4 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของเป้าหมาย จัดทำแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์ 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของเป้าหมาย นอกจากนี้ได้ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์หลัก และพ่อแม่พันธุ์ขยาย 13 ชนิดพันธุ์ ดำเนินการ ครบตามเป้าหมาย โดยผลิตพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์หลัก และพ่อแม่พันธุ์ขยาย จำนวน 487,600 ตัว คิดเป็นร้อยละ 36.41 ของเป้าหมาย ผลิตและสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์ดีให้แก่เกษตรกร 401,400 ตัว คิดเป็นร้อยละ 33.25 ของเป้าหมาย และการศึกษาวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจของการนำผลพลอยได้และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องและพลังงานทางเลือกจัดทำเค้าโครงการงานวิจัย/เสนอเค้าโครงการงานวิจัย และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ครบตามเป้าหมาย และสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการได้ ร้อยละ 56.67

ตารางที่ 10 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร				
1.1 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาความรู้และศักยภาพของเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาคด้านการส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพร	ราย	70	0	0.00
1.2 พัฒนาความรู้และศักยภาพเกษตรกร	ราย	1,110	960	86.49
1.3 จัดทำแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์สมุนไพร	จุด	16	0	0.00
1.4 จัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานส่งเสริมพืชสมุนไพร	ครั้ง	1	0	0.00

ตารางที่ 10 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ (ต่อ)

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
2. โครงการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรชีวภาพสู่เชิงพาณิชย์ กิจกรรมการแปรรูปวัตถุดิบพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน				
2.1. องค์กรความรู้/เทคโนโลยีสำหรับการเพิ่มมูลค่าพืชสมุนไพร	เรื่อง	7	0	0.00
2.2. การอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร/บุคคลทั่วไป/นักวิชาการ	ราย	355	0	0.00
2.3. กระจายพันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อส่งเสริมการปลูกสมุนไพร	ต้น/ กิโลกรัม/หัว	30,526	12,303	40.30
2.4. โรงแปรรูปวัตถุดิบพืชสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GMP	โรงงาน	3	0	0.00
3. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรเศรษฐกิจชีวภาพตามความต้องการของตลาดกิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน				
3.1 จัดทำฐานข้อมูลสมุนไพรและแผนการผลิตตามความต้องการตลาด	จังหวัด	32	28	87.50
3.2 ก่อสร้างโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน (งบลงทุน)	แห่ง	40	34	85.00
3.3. การฝึกอบรม				
3.3.1 หลักสูตรการใช้ประโยชน์และการดูแลรักษาโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำ	ราย	150	151	100.67
3.3.2 หลักสูตรการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สมุนไพร และมาตรฐานสินค้า	ราย	150	121	80.67
3.3.3 หลักสูตรการส่งเสริมด้านการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร	ราย	150	139	92.67
4. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ				
4.1. พัฒนาความรู้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ	ราย	100	0	0.00
4.2 จัดเวทีวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาแมลงเศรษฐกิจ	ราย	640	620	96.88
4.3 ถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรด้านแมลงเศรษฐกิจ	ราย	600	560	93.33
4.4 สนับสนุนการจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่าการผลิตแมลงเศรษฐกิจ	ศูนย์	5	4	80.00

ตารางที่ 10 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ (ต่อ)

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
4.5 สนับสนุนการจัดทำแปลง ขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์	ราย	5	4	80.00
4.6 สัมมนาเชิงปฏิบัติการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาดแมลงเศรษฐกิจ	ครั้ง	2	0	0.00
4.7 ติดตามและประเมินสถานการณ์การผลิตการตลาดแมลงเศรษฐกิจ	ครั้ง	1	0	0.00
5. โครงการผลิตและขยายสัตว์น้ำพันธุ์ดี				
5.1 ผลิตสัตว์น้ำพันธุ์หลักและพันธุ์ขยาย	ตัว	13	13	100
5.2 ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์หลักและพันธุ์ขยาย	ตัว	1,339,000	487,600	36.42
5.3 ผลิตและสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์ดีให้เกษตรกร	ตัว	1,207,200	401,400	33.25
5.4 ตรวจโรคสำคัญในสัตว์น้ำ	ตัวอย่าง	100	48	48.00
5.5 เก็บรักษาเชื้อพันธุ์สัตว์น้ำ	ชนิดพันธุ์	6	0	0.00
5.6 พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐและเกษตรกร	ราย	140	11	7.86
6. โครงการศึกษาวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจของการนำผลพลอยได้และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องและพลังงานทางเลือก				
6.1 จัดทำเค้าโครงร่างงานวิจัย/เสนอเค้าโครงร่างงานวิจัย	ร้อยละ	30	30	100
6.2 อบรมเชิงปฏิบัติการ	ครั้ง	3	3	100
6.3 สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล	ร้อยละ	30	17	56.67
6.4 จัดสัมมนาเพื่อนำเสนอผลการศึกษาและจัดประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Group)	ครั้ง			
6.5 สัมมนาเชิงปฏิบัติการ	ครั้ง	2	1	50.00
6.6 วิเคราะห์ประมวลผล	ร้อยละ	20	0	0.00
6.7 จัดทำเอกสารเผยแพร่	ร้อยละ	20	0	0.00
เฉลี่ย				42.07

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.3.3 ผลการดำเนินงานรายโครงการ

1) โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร ในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และมาตรฐานการผลิตพืชสมุนไพร พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้สามารถผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ และมีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของ

ตลาดส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดการรวมกลุ่มผู้ผลิตพืชสมุนไพร สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาดได้ และส่งเสริมให้เกิดจุดรวบรวม และขยายพันธุ์พืชสมุนไพรพันธุ์ดี เป้าหมาย เกษตรกรหรือองค์กร เกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร 37 จังหวัด ๆ ละ 30 ราย รวม 1,110 ราย งบประมาณ 3.7500 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 0.6832 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18.22

1.1) ผลการดำเนินงาน พัฒนาความรู้และศักยภาพเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกสมุนไพรให้สามารถบริหารจัดการการผลิตพืชสมุนไพรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลผลิตได้คุณภาพตามมาตรฐาน GAP จำนวน 960 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.49 ของเป้าหมาย

1.2) ข้อค้นพบ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

การสนับสนุนพันธุ์พืชสมุนไพรให้เกษตรกรไม่เพียงพอ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ

2) โครงการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรชีวภาพสู่เชิงพาณิชย์ (กิจกรรมการแปรรูปวัตถุดิบพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน) กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน GAP หรืออินทรีย์ ใช้ในภาคอุตสาหกรรม และ/หรือสามารถผลิตพืชสมุนไพรได้มาตรฐานทางเภสัชกรรมต่อไป และยกระดับโรงแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรของเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/หน่วยงานราชการให้ได้มาตรฐาน GMP (กรมวิชาการเกษตร/อย.) เป้าหมาย ถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยีสำหรับการเพิ่มมูลค่าพืชสมุนไพร ให้กับเกษตรกร นักวิชาการ และประชาชนผู้สนใจ ยกย่องระดับโรงแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรของเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/หน่วยงานราชการให้ได้มาตรฐาน GMP (กรมวิชาการเกษตร/อย.) และพัฒนากระบวนการผลิตพืชสมุนไพรของเกษตรกร งบประมาณ 7.0861 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 1.2785 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18.04

2.1) ผลการดำเนินงาน

กระจายพันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อส่งเสริมการปลูกสมุนไพร จำนวน 12,303 ต้น/กิโลกรัม/หัว คิดเป็นร้อยละ 40.30 ของเป้าหมาย

2.2) ข้อค้นพบ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ทำให้เกษตรกรมีความเสี่ยงติดเชื้อจากการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดความรู้

3) โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรเศรษฐกิจชีวภาพตามความต้องการของตลาด (กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นหน่วยงานดำเนินการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำแก่กลุ่มเกษตรกรให้สามารถยกระดับการแปรรูปสมุนไพรได้ และเพิ่มมูลค่าของวัตถุดิบสมุนไพรให้สามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เป้าหมายกลุ่มเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับการส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 32 จังหวัด งบประมาณ 9.6591 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 4.4425 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 45.99

3.1) ผลการดำเนินงาน

(1) ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลสมุนไพร และแผนการผลิตตามความต้องการของตลาด 28 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 87.50 ของเป้าหมาย

(2) ดำเนินการก่อสร้างโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน 34 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.00 ของเป้าหมาย

(3) จัดการฝึกอบรม จำนวน 3 หลักสูตร ในเกษตรกรรายเดิม 150 ราย

3.1) หลักสูตรการใช้ประโยชน์และการดูแลรักษาโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ ต้นทุนต่ำ จำนวน 151 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.67 ของเป้าหมาย

3.2) หลักสูตรการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สมุนไพร และมาตรฐานสินค้า จำนวน 121 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.67 ของเป้าหมาย

3.3) หลักสูตรการส่งเสริมด้านการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรจำนวน 139 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.67 ของเป้าหมาย

4) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงาน ดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะของเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แมลงเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและสามารถแข่งขันได้ ส่งเสริมและพัฒนาให้เกิด เครือข่าย สำหรับเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเป้าหมาย และพัฒนาความรู้และเพิ่มศักยภาพของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตร ให้มีความพร้อมในการส่งเสริมการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ เป้าหมายเกษตรกร 600 ราย งบประมาณ 2.1231 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 1.3221 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 62.27

4.1) ผลการดำเนินงาน

(1) จัดเวทีวิเคราะห์ความต้องการในพื้นที่โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายให้น้อยลง 620 ราย ร้อยละ 96.88 ของเป้าหมาย

(2) ถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานให้เกษตรกรด้านแมลงเศรษฐกิจ 560 ราย ร้อยละ 93.33 ของเป้าหมาย

(3) สนับสนุนการจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพ และมูลค่าการผลิตแมลง เศรษฐกิจ จำนวน 4 ศูนย์ ร้อยละ 80.00 ของเป้าหมาย

(4) สนับสนุนการจัดทำแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์ 4 ราย ร้อยละ 80.00 ของเป้าหมาย

5) โครงการผลิตและขยายสัตว์น้ำพันธุ์ดี กรมประมง เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาสัตว์น้ำเศรษฐกิจสำหรับใช้เป็นสัตว์น้ำพันธุ์หลักที่มีคุณภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตของภาคการเพาะพันธุ์เลี้ยงสัตว์น้ำ และเพื่อผลิตและกระจายพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์ดี สู่ภาคการผลิตของอุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ เป้าหมาย กระจายพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์ดี สู่ภาคการผลิต 13 ชนิดพันธุ์ และผู้ใช้ประโยชน์สัตว์น้ำพันธุ์ดีมีความพึงพอใจในสัตว์น้ำพันธุ์ดีไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80.00 งบประมาณ 11.4989 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 5.0144 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.60

5.1) ผลการดำเนินงาน

(1) ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์หลักและพันธุ์ขยาย 13 ชนิดพันธุ์ ครอบคลุมเป้าหมาย

(2) ผลิตสัตว์น้ำพันธุ์หลักและพันธุ์ขยาย จำนวน 487,600 ตัว คิดเป็น ร้อยละ 36.42 ของเป้าหมาย

(3) ผลิตและสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์ดีให้เกษตรกร จำนวน 401,400 ตัว คิดเป็นร้อยละ 33.25 ของเป้าหมาย

(4) ตรวจโรคสำคัญในสัตว์น้ำ 48 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 48.00 ของเป้าหมาย 100 ตัวอย่าง

(5) พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐและเกษตรกร 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.86 ของเป้าหมาย

6) โครงการศึกษาวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจของการนำผลพลอยได้และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องและพลังงานทางเลือก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของการนำผลพลอยได้และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องและพลังงานทางเลือก เป้าหมาย เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง งบประมาณ 4.5344 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 1.4884 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 32.82

6.1) ผลการดำเนินงาน

(1) จัดทำเค้าโครงการงานวิจัย/เสนอเค้าโครงการงานวิจัย และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการครบตามเป้าหมาย

(2) สํารวจและเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการแล้ว ร้อยละ 56.67

(3) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย

6.2) ข้อค้นพบ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ทำให้มีความเสี่ยงในการลงพื้นที่สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

2.4 แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป

2.4.1 สาระสำคัญ

1) **วัตถุประสงค์** เพื่อสร้างมูลค่าโดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ตลอดจนมีการสนับสนุนต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

2) **เป้าหมาย** สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 (ปี 2561 - 2565)

3) **หน่วยงานดำเนินการ** กรมการข้าว กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

4) **งบประมาณ** 13.7198 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 0.3990 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.91 ของงบประมาณที่ได้รับ

2.4.2 ภาพรวมผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 16.67 ของเป้าหมาย กรมการข้าว ให้คำแนะนำในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว/ GMP โรงสีข้าว ให้กับกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มผู้ประกอบการ/ โรงสีสหกรณ์/ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินการแล้ว 3 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 75 จากเป้าหมาย 4 กลุ่ม กรมส่งเสริมสหกรณ์ อยู่ระหว่างการปรับวิธีการและรูปแบบการจัดกิจกรรมในรูปแบบใหม่ให้กับหน่วยงานในพื้นที่ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อยู่ระหว่างจัดทำแผนการฝึกอบรมให้กับกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

มีการบูรณาการเป้าหมายของโครงการร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งได้มีการปรับปรุงแบบวิธีการจัดกิจกรรม ส่งผลให้การจัดฝึกอบรมต้องดำเนินการในไตรมาสที่ 3

ตารางที่ 11 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
กรมการข้าว : โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง				
1. พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวเชิงพาณิชย์	ผลิตภัณฑ์	1	0	0.00
2. ให้คำแนะนำในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว/ GMP โรงสีข้าวแก่กลุ่มเกษตรกร/ผู้ประกอบการ/ โรงสีสหกรณ์/วิสาหกิจชุมชน	กลุ่ม	4	3	75.00
3. เผยแพร่องค์ความรู้และผลิตภัณฑ์แปรรูป	ครั้ง	1	0	0.00
กรมส่งเสริมสหกรณ์ : โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน (กิจกรรมส่งเสริมเกษตรแปรรูปในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร)				
4. อบรมสร้างองค์ความรู้นวัตกรรม เทคโนโลยีการแปรรูปสินค้าเกษตรสร้างมูลค่ารวมถึงการพัฒนา/ออกแบบบรรจุภัณฑ์และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์	หน่วยงาน	79	0	0.00
รองรับแผนการตลาดเกษตรสร้างมูลค่าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	ราย	150	0	0.00
5. แนะนำส่งเสริมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการอบรมพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรมการแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์รวมถึงเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาดที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์	แห่ง	80	0	0.00
6. อบรมการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีการแปรรูปสินค้าเกษตรและรวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ และสินค้าเกษตรแปรรูปรองรับตลาดเกษตรสร้างมูลค่า	แห่ง	80	0	0.00
7. ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรมการแปรรูปสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจการผลิต และการตลาดที่สอดคล้องกับตลาดเกษตรสร้างมูลค่า	แห่ง	80	0	0.00
	ราย	2,000	0	0.00
	จังหวัด	40	0	0.00
	จังหวัด	40	0	0.00
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ : โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน				
8. ฝึกอบรมคณะกรรมการสหกรณ์ ฝ่ายจัดการสหกรณ์ และผู้ตรวจสอบกิจการ	แห่ง	80	0	0.00

ตารางที่ 11 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป (ต่อ)

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
9. กำกับแนะนำ	แห่ง	80	0	0.00
10. ติดตามประเมินผล	แห่ง	80	0	0.00
เฉลี่ย				16.67

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.4.3 ผลการดำเนินงานรายโครงการ

1) โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง มีกรมการข้าวเป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว บรรจุภัณฑ์ต้นแบบตามแนวเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และการสร้างตราสินค้า (Branding) ให้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวและสามารถต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถขยายตลาดด้วยระบบร้านค้าเครือข่าย และตลาดออนไลน์ เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวให้เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ เป้าหมายพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตแก่เกษตรกร จำนวน 1 ผลิตภัณฑ์ และให้คำแนะนำในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวแก่วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกร จำนวน 4 กลุ่ม และเผยแพร่องค์ความรู้และผลิตภัณฑ์แปรรูปจำนวน 1 ครั้ง

1.1) งบประมาณ 1.4833 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 0.3990 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.90

1.2) ผลการดำเนินงาน

(1) พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวเชิงพาณิชย์ เป้าหมาย 1 ผลิตภัณฑ์ อยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวให้เป็นสินค้า OTOP

(2) ให้คำแนะนำในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว/GMP โรงสีข้าว ให้กับกลุ่มเกษตรกร/ผู้ประกอบการ/ โรงสีสหกรณ์/ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินการแล้ว 3 กลุ่ม จากเป้าหมาย 4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 75.00 ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวบ้านเขานม จังหวัดราชบุรี กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวตำบลเกาะพลับพลา จังหวัดราชบุรี โดยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารในการขอ GMP การจัดวางโครงสร้างอาคาร และเครื่องมือให้เป็นไปตามมาตรฐาน GMP ส่วนอีก 1 กลุ่มคือ บริษัท เสน่ห์ข้าวไทย จำกัด อยู่ระหว่างดำเนินการจัดอบรม เรื่องการปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงสีข้าว (GMP)

(3) เผยแพร่องค์ความรู้และผลิตภัณฑ์แปรรูป เป้าหมาย 1 ครั้ง อยู่ระหว่างดำเนินการ

2) โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน (กิจกรรมส่งเสริมเกษตรแปรรูปในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร) มีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกรนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการแปรรูปสินค้าเกษตรมาใช้ในการแปรรูปผลผลิตการเกษตรสร้างความหลากหลายของสินค้า รวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และเพื่อพัฒนาศักยภาพ

และเพิ่มทักษะด้านการผลิต การรวบรวม การแปรรูป รวมทั้งการบริหารจัดการ การผลิต การตลาดแก่สหกรณ์ ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกรให้เป็นที่ยิ่งในการแก้ไขปัญหาการตลาดสินค้าเกษตรในชุมชนและเชื่อมโยง เครือข่ายธุรกิจการผลิตการตลาด เป้าหมายสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร จำนวนไม่น้อยกว่า 80 แห่ง

2.1) งบประมาณ 8.8575 ล้านบาท ยังไม่มีการเบิกจ่ายงบประมาณ

2.2) ผลการดำเนินงาน อยู่ระหว่างการปรับวิธีการและรูปแบบการจัดกิจกรรม ในรูปแบบใหม่ให้กับหน่วยงานในพื้นที่ ประกอบด้วย

(1) อบรมสร้างองค์ความรู้นวัตกรรมเทคโนโลยีการแปรรูปสินค้าเกษตรสร้าง มูลค่ารวมถึงการพัฒนา/ออกแบบบรรจุภัณฑ์และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์รองรับแผนการตลาดเกษตรสร้าง มูลค่าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เป้าหมาย 79 หน่วยงาน 150 ราย

(2) แนะนำส่งเสริมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการอบรมพัฒนาเทคโนโลยี/ นวัตกรรมการแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์รวมถึงเชื่อมโยง เครือข่ายการผลิตและการตลาดที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เป้าหมาย 80 แห่ง 40 จังหวัด

(3) อบรมการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีการแปรรูปสินค้าเกษตรและรวมถึง การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตรแปรรูปรองรับตลาด เกษตรสร้างมูลค่า เป้าหมาย 80 แห่ง 40 จังหวัด 2,000 ราย

(4) ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา เทคโนโลยี/นวัตกรรมการแปรรูปสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์และเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจการผลิต และการตลาดที่สอดคล้องกับตลาดเกษตรสร้างมูลค่า เป้าหมาย 80 แห่ง 40 จังหวัด 2,000 ราย

2.3) ข้อค้นพบ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผล ให้หน่วยงานต้องปรับวิธีการและรูปแบบการจัดกิจกรรมใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งเตรียมจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดการดำเนินกิจกรรม รูปแบบและวิธีการกับหน่วยงาน ปฏิบัติในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินโครงการเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ตามแนวทางปฏิบัติที่กรมกำหนดไว้เดิม ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการในไตรมาส 3

3) โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจ มีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการและฝ่ายจัดการใช้ข้อมูล ทางการเงินการบัญชีในการวางแผนธุรกิจแก่สหกรณ์ และเพื่อให้สหกรณ์มีระบบการควบคุมภายในและ สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารจัดการทางการเงินการบัญชีให้มีประสิทธิภาพ เป้าหมาย สหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 80 แห่ง บุคลากรเป้าหมาย ได้แก่ คณะกรรมการสหกรณ์ ฝ่ายจัดการ สหกรณ์ และผู้ตรวจสอบกิจการ

3.1) งบประมาณ 3,379,000 บาท ยังไม่มีการเบิกจ่ายงบประมาณ

3.2) ผลการดำเนินงาน

(1) ฝึกอบรมคณะกรรมการสหกรณ์ ฝ่ายจัดการสหกรณ์ และผู้ตรวจสอบกิจการ เป้าหมาย 80 แห่ง คาดว่าจะดำเนินการในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2565

(2) กำกับแนะนำ เป้าหมาย 80 แห่ง คาดว่าจะดำเนินการในไตรมาสที่ 3

(3) ติดตามประเมินผล เป้าหมาย 80 แห่ง คาดว่าจะดำเนินการ ไตรมาสที่ 3 - 4

3.3) ข้อค้นพบ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีการบูรณาการเป้าหมายของโครงการร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งได้มีการปรับปรุงแบบวิธีการการจัดกิจกรรม ส่งผลให้การจัดฝึกอบรมต้องดำเนินการในไตรมาสที่ 3

2.5 แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ

2.5.1 สารสำคัญ

1) **วัตถุประสงค์** ส่งเสริมเกษตรกรสู่เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีด้านเกษตรอัจฉริยะเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตด้วยเกษตรอัจฉริยะ

2) **เป้าหมาย** ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลง ที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้นร้อยละ 10

3) **หน่วยงาน** กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4) **งบประมาณ** 49.3825 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 18.2625 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36.98 ของงบประมาณที่ได้รับ

2.5.2 ภาพรวมผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 49.26 ของเป้าหมาย ประกอบด้วย 8 โครงการ ได้แก่ การให้บริการเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร ในด้านการจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์และสำรองเสบียงสัตว์ จำนวน 1,666 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.03 ของเป้าหมาย พัฒนาระบบการผลิตและระบบสารสนเทศด้านข้าว 4 ระบบ จัดตั้งจุดเรียนรู้เกษตรอัจฉริยะด้านพืช ปศุสัตว์ จำนวน 17 แปลง/ แห่ง พัฒนาเกษตรกรเพื่อสร้างช่างเกษตร ท้องถิ่นประจำแปลงใหญ่ จำนวน 3,600 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.00 ของเป้าหมาย และจัดตั้งศูนย์เครื่องจักรกลทางการเกษตรด้านปศุสัตว์ (Motor Pool) จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.29 ของเป้าหมาย

ตารางที่ 12 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ (กสก.)				
1.1 จัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ	แปลง	5	0	0.00
1.2 ต้นแบบระบบติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชเพื่อการเฝ้าระวังและพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืชและการใช้ปุ๋ยแบบแม่นยำเพื่อลดต้นทุนการผลิต	แปลง	25	25	100.00
1.3 แปลงต้นแบบนวัตกรรมและเทคโนโลยี “ระบบบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ (HandySende)”	จุด	16	0	0.00

ตารางที่ 12 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ (ต่อ)

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
2. โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร (กสก.)				
2.1 การพัฒนาเกษตรกรเพื่อสร้างช่างเกษตร				
ท้องถิ่นประจำแปลงใหญ่				
2.1.1 ช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรพื้นฐาน	ราย	3,750	3,600	96.00
2.1.2 ช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรเน้นหลัก	ราย	400	0	0.00
2.2 พัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการเครื่องจักรกล	ราย	125	0	0.00
การเกษตรชุมชนในพื้นที่แปลงใหญ่				
3. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (กวก.)				
จัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีอัจฉริยะ	แปลง/ โรงเรียน	5	5	100.00
4. โครงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตพืช (กข.)				
4.1 พัฒนาและส่งเสริมระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยี	เทคโนโลยี	2	0	0.00
เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ				
4.2 จัดทำ Platform เกษตรอัจฉริยะในการปลูกข้าว	ระบบ	1	0	0.00
5. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ด้านปศุสัตว์ (Motor Pool) (ปศ.)				
5.1 จัดตั้งศูนย์เครื่องจักรกลทางการเกษตรด้านปศุสัตว์ (Motor Pool)	แห่ง	7	1	14.29
5.2 ให้บริการเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร ในด้านการจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์และสำรองเสบียงสัตว์	ราย	6,400	1,666	26.03
6. โครงการพัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ (กข.)				
6.1 พัฒนาแพลตฟอร์มข้าวอัจฉริยะในการติดตามสถานการณ์การผลิตข้าว	ระบบ	1	0	0.00
6.2 จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	รายการ	10	0	0.00
7. โครงการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน (กสก.)				
7.1 ถ่ายทอดความรู้ด้านการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลเกษตร	เครือข่าย	5	0	0.00
7.2 จัดเวทีวางแผนการดำเนินงาน	แห่ง	5	0	0.00
7.3 จัดเวทีถอดบทเรียน/แนวทางแก้ไข	แห่ง	5	0	0.00
ปัญหา/วางแผนฤดูกาลถัดไป				
7.4 จัดเก็บข้อมูลเครื่องจักรกลการเกษตรลง	แห่ง	5	0	0.00
โมบายแอปพลิเคชัน Farm Gear				

ตารางที่ 12 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ (ต่อ)

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
8. โครงการศึกษาการพัฒนานวัตกรรมสู่การพัฒนาการเกษตร (สศก.)				
8.1 การศึกษานวัตกรรมสู่การพัฒนาการเกษตร	เรื่อง	1	63	63.00
(1) จัดทำเค้าโครงการศึกษาวิจัย	ร้อยละ	15	15	100.00
(2) เสนอเค้าโครงการวิจัย	ร้อยละ	10	10	100.00
(3) รวบรวมข้อมูล	ร้อยละ	45	38	84.44
(4) ประมวลผล	ร้อยละ	25	0	0.00
(5) รายงานเสนอผลงาน	ร้อยละ	5	0	0.00
8.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	เรื่อง	1	20	20.00
(1) จัดทำเค้าโครงการศึกษาวิจัย	ร้อยละ	5	5	100.00
(2) เสนอเค้าโครงการวิจัย	ร้อยละ	5	5	100.00
(3) รวบรวมข้อมูล	ร้อยละ	70	10	14.29
(4) ประมวลผล	ร้อยละ	15	0	0.00
(5) รายงานเสนอผลงาน	ร้อยละ	5	0	0.00
เฉลี่ย				49.26

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.5.3 ผลการดำเนินงานรายโครงการ

1) **โครงการส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ** กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความรู้ในด้านการทำการเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแม่นยำ เกษตรอัจฉริยะ รองรับการเติบโตอย่างรวดเร็วของการใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรกลการเกษตรของประเทศ เพื่อพัฒนาต้นแบบการใช้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแม่นยำ เกษตรอัจฉริยะ เป้าหมาย แปลงต้นแบบเกษตรอัจฉริยะที่สามารถเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนแรงงาน ปังจ่ายการผลิต และระยะเวลาในการปฏิบัติงานของเกษตรกรจำนวน 5 แปลง ต้นแบบระบบติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชเพื่อการเฝ้าระวังและพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืชและการใช้ปุ๋ยแบบแม่นยำเพื่อลดต้นทุนการผลิต จำนวน 25 แปลง แปลงต้นแบบนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ "ระบบบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ (Handy Sende) จำนวน 16 จุด งบประมาณ 4.9704 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 2.0478 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 41.20

1.1) ผลการดำเนินงาน

(1) กิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ จำนวน 5 แปลง อยู่ระหว่างดำเนินการ

(2) กิจกรรมต้นแบบระบบติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชเพื่อการเฝ้าระวังและพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืชและการใช้ปุ๋ยแบบแม่นยำเพื่อลดต้นทุนการผลิต จำนวน 25 แปลง ดำเนินการครบตามเป้าหมาย

(3) กิจกรรมแปลงต้นแบบนวัตกรรมและเทคโนโลยี "ระบบบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ (HandySende) จำนวน 16 จุด อยู่ระหว่างดำเนินการ

2) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความรู้ในด้านเทคนิคการใช้และบำรุงรักษาเครื่องจักรกลทางการเกษตรตลอดจนสร้างช่างเกษตรประจำท้องถิ่นสำหรับรองรับการเติบโตอย่างรวดเร็วของการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรของประเทศ เพื่อพัฒนาศักยภาพธุรกิจการให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตร ให้มีความพร้อมทั้งองค์ความรู้ ทักษะทางเทคนิค และการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างโอกาส ยกระดับการเข้าถึงเทคโนโลยีการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร และระบบการให้น้ำแบบอัจฉริยะที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพในการผลิตพืชและทดแทนแรงงานภาคการเกษตรให้แก่เกษตรกร เป้าหมาย เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ หรือศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือเกษตรกร Young Smart Farmer หรือเกษตรกร Smart farmer หรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน หรือศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) หรือเกษตรกรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ เป้าหมาย 4,275 ราย งบประมาณ 5.7932 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 2.9465 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 50.86

2.1) ผลการดำเนินงาน

(1) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรเพื่อสร้างช่างเกษตรท้องถิ่นประจำแปลงใหญ่ หลักสูตรพื้นฐาน เป้าหมาย 3,750 ราย ดำเนินการแล้ว 3,600 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.00 และหลักสูตรเน้นหลัก เป้าหมาย 400 ราย อยู่ระหว่างดำเนินการ

(2) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรชุมชนในพื้นที่แปลงใหญ่ จำนวน 125 ราย อยู่ระหว่างดำเนินการ

3) โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อนำเทคโนโลยีด้านเกษตรอัจฉริยะมาช่วยเพิ่มศักยภาพการผลิตพืช สร้างแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีด้านเกษตรอัจฉริยะให้แก่นักวิชาการ เกษตรกร และผู้ประกอบการ และพัฒนาองค์ความรู้/ประยุกต์เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะให้เหมาะสมกับระบบการผลิตพืชในประเทศ เป้าหมาย จัดทำแปลงเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ จำนวน 5 แปลง/โรงเรือน งบประมาณ 5.8692 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 1.2307 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20.97

3.1) ผลการดำเนินงานกิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีอัจฉริยะ จำนวน 5 แปลง/โรงเรือน ดำเนินการครบตามเป้าหมาย ประกอบด้วย 5 ชนิดพืช ได้แก่ มะม่วง ข้าวโพด ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน และอ้อย

4) โครงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตพืช กรมการข้าว เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาระบบการปลูกข้าวโดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะในการจัดการพื้นที่การปลูก การระบาดของโรค และแมลงศัตรูข้าวเพื่อการวางแผนและพัฒนาการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพ 2) จัดทำพัฒนาแพลตฟอร์มในระบบการผลิตข้าวให้สามารถใช้งานและแสดงผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการวางแผนการผลิต คาดการณ์ผลผลิตและการเฝ้าระวังเตือนภัย เป้าหมาย เกษตรกรในกลุ่มการผลิตข้าวในรูปแบบนาแปลงใหญ่ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี ชัยนาท เชียงใหม่ เชียงราย สกลนคร

และอุบลราชธานี สามารถผลิตข้าวโดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะเพื่อช่วยในเรื่องของกระบวนการผลิต การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และผลผลิตปลอดภัยมีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้อาณาเขตสามารถจัดการวางแผนการตลาดล่วงหน้าเพื่อให้การผลิตและการค้าข้าวมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น มีจัดการข้อมูลต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกันมีการประเมินและวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพอันมีผลทำให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่และสุขภาพที่ดีขึ้น งบประมาณ 2.6234 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 0.863 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 32.90

4.1) ผลการดำเนินงาน

(1) กิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ 2 เทคโนโลยี อยู่ระหว่างการพัฒนาระบบและคัดเลือกจัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ

(2) กิจกรรมจัดทำ platform เกษตรอัจฉริยะในการปลูกข้าว 1 ระบบ อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำระบบ platform

5) โครงการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ด้านปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ จัดตั้งศูนย์จักรกลการเกษตรด้านปศุสัตว์ สำหรับให้บริการเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรในการจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์และการสำรองเสบียงสัตว์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้เครื่องจักรกลด้านการเกษตรด้านปศุสัตว์ให้แก่เกษตรกรและเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง เป้าหมาย จัดตั้งศูนย์เครื่องจักรกลการเกษตรด้านปศุสัตว์ 7 แห่ง และเกษตรกรได้รับบริการศูนย์เครื่องจักรกลการเกษตรด้านปศุสัตว์ 6,400 ราย งบประมาณ 19.8100 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 8.5701 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.26

5.1) ผลการดำเนินงาน

(1) จัดตั้งศูนย์เครื่องจักรกลทางการเกษตรด้านปศุสัตว์ (Motor pool) เป้าหมาย 7 แห่ง ดำเนินการแล้ว 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.29

(2) ให้บริการเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร ในด้านการจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์และสำรองเสบียงสัตว์ เป้าหมาย 6,400 ราย ดำเนินการแล้ว 1,666 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.03

6) โครงการพัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ กรมการข้าว เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อให้กรมการข้าวมีระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะในการสนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานของบุคลากรและเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เป้าหมาย พัฒนาแผนงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานและการบริการแก่หน่วยราชการและประชาชน และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ภายในกรมการข้าว งบประมาณ 6.8163 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 1.2690 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18.62

6.1) ผลการดำเนินงาน

(1) พัฒนาแพลตฟอร์มข้าวอัจฉริยะในการติดตามสถานการณ์การผลิตข้าว เป้าหมาย จำนวน 1 ระบบ ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการ

(2) จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ เป้าหมาย 10 รายการ อยู่ระหว่างการดำเนินการ

7) โครงการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมาย เครือข่ายต้นแบบการบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน จำนวน 5 เครือข่าย เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่

หรือศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก) หรือเกษตรกร Young smart farmer หรือเกษตรกร Smart farmer หรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน หรือศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) หรือเกษตรกรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือเกษตรกรที่มีความสนใจร่วมโครงการ จำนวน 5 แห่ง ในเขตพื้นที่ 5 จังหวัด ที่ทำการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และมันสำปะหลัง งบประมาณ 1.7500 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 0.8931 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 51.03

7.1) ผลการดำเนินงาน

- (1) ถ่ายทอดความรู้ด้านการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลเกษตร เป้าหมาย 5 เครือข่าย อยู่ระหว่างดำเนินการ
- (2) จัดเวทีวางแผนการดำเนินงาน เป้าหมาย จำนวน 5 แห่ง ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการ
- (3) จัดเวทีถอดบทเรียน/แนวทางแก้ไขปัญหา/วางแผนฤดูกาลถัดไป เป้าหมาย 5 แห่ง อยู่ระหว่างการดำเนินการ
- (4) จัดเก็บข้อมูลเครื่องจักรกลการเกษตรลงโมบายแอปพลิเคชัน Farm Gear เป้าหมาย 5 แห่ง อยู่ระหว่างการดำเนินการ

8) โครงการศึกษาการพัฒนานวัตกรรมสู่การพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและจัดทำงานวิจัย 2 เรื่อง ได้แก่ การศึกษานวัตกรรมสู่การพัฒนาการเกษตร และการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป้าหมาย เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูงในการกำหนดมาตรการ นโยบายที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานภาครัฐสามารถบริหารจัดการสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้สามารถยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตร งบประมาณ 1.7500 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 0.4423 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.27

8.1) ผลการดำเนินงาน

- (1) การศึกษานวัตกรรมสู่การพัฒนาการเกษตร เป้าหมาย 1 เรื่อง ผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 63.00 โดยจัดทำเค้าโครงการศึกษาวิจัย และเสนอเค้าโครงการวิจัย เสร็จเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลแล้ว ร้อยละ 84.44
- (2) การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป้าหมาย 1 เรื่อง ผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยจัดทำเค้าโครงการศึกษาวิจัย และเสนอเค้าโครงการวิจัย เสร็จเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลแล้วร้อยละ 14.29

2.6 แผนแม่บทย่อยการพัฒนากระบวนนิเวศการเกษตร

2.6.1 สารสำคัญ

1) **วัตถุประสงค์** เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตร มีการปรับตัวไปสู่กระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง โดยการสนับสนุนส่งเสริมระบบนิเวศของภาคเกษตรในด้านต่าง ๆ

2) **เป้าหมาย** มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 10 (ในปี 2561 – 2565) และสินค้ามีคุณภาพ (พืช ปศุสัตว์ ประมง) มีมาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3) **หน่วยงานดำเนินการ** กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4) **งบประมาณ** 2,033.3742 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 446.7880 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.97 ของงบประมาณที่ได้รับ

2.6.2 ภาพรวมผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 43.80 ของเป้าหมาย สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคการเกษตรมีการปรับตัวสู่กระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร นำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม โดยมีการสนับสนุนการเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมร้อยละ 12.33 ของเป้าหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับแผนที่เกษตรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้เกษตรกรที่ผลิตสินค้า 13 ชนิด ร้อยละ 94.20 ของเป้าหมาย ผลิตและขยายพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร โดยผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี ร้อยละ 10.20 ของเป้าหมาย ผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว ชั้นพันธุ์ขยายและพันธุ์จำหน่าย ร้อยละ 12.68 ของเป้าหมาย 95,000 ตัน ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรโดยการส่งเสริมการดำเนินงานแบบแปลงใหญ่ ครอบคลุมเป้าหมาย พัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร ด้านข้าว การตรวจประเมินร้านจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ร้อยละ 27.20 ของเป้าหมาย ด้านพืช จัดเวทีประชุมเกษตรกรร้อยละ 131.44 ของเป้าหมาย สนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ 91.63 ของเป้าหมาย ผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต ร้อยละ 151.67 ของเป้าหมาย เมล็ดพันธุ์ได้รับการตรวจสอบมาตรฐาน ร้อยละ 45.65 ของเป้าหมาย ด้านปศุสัตว์ ผลิตสัตว์พันธุ์ดี จากการผสมเทียม ร้อยละ 66.72 ของเป้าหมาย สัตว์ได้รับการบริการสุขภาพสัตว์ร้อยละ 58.44 ของเป้าหมาย การพัฒนาพื้นที่เฉพาะร้อยละ 6.93 ของเป้าหมาย ซึ่งดำเนินการพัฒนาแล้วในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำอิงตอนบน ส่วนอีก 6 พื้นที่ ยังไม่ดำเนินการ

ตารางที่ 13 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยการพัฒนากระบวนนิเวศการเกษตร

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. สนับสนุนการเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map	ไร่	71,735	8,843	12.33
2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร 13 ชนิด	ราย	15,000	14,130	94.20
3. ผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร	ตัน	1,200,000	122,447	10.20

ตารางที่ 13 ผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร (ต่อ)

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
4. ผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว				
- ชั้นพันธุ์คัด พันธุ์หลัก	ตัน	3,030	-	0.00
- ชั้นพันธุ์ขยาย พันธุ์จำหน่าย	ตัน	95,000	12,050	12.68
5. ส่งเสริมดำเนินงานแบบแปลงใหญ่	แปลง	3,274	3,274	100.00
6. พัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร				
ด้านข้าว - ตรวจสอบร้านค้าจำหน่ายเมล็ดพันธุ์	ร้าน	261	71	27.20
ด้านพืช - จัดประชุมเชิงโยงฯ	ราย	5,000	6,572	131.44
- สนับสนุนปัจจัยการเรียนรู้	ไร่	6,572	6,022	91.63
- ผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต	ชนิด	60	91	151.67
- เมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการตรวจสอบฯ	ตัวอย่าง	1,700	776	45.65
ด้านปศุสัตว์ - ผลิตสัตว์พันธุ์ดีจากการผสมเทียม	ตัว	194,500	129,771	66.72
- พัฒนาการบริการสุขภาพสัตว์	ล้านตัว	15.36	8.98	58.44
7. พัฒนาพื้นที่เฉพาะ 7 พื้นที่	ไร่	18,768	1,300	6.93
เฉลี่ย				43.80

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.6.3 ผลการดำเนินงานรายโครงการ

1) โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map) มีกรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมเป็นการผลิตสินค้าเกษตรชนิดใหม่ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ภูมิสังคม และตลาด และสร้างความมั่นคงทางอาชีพเกษตรกร เป้าหมาย พื้นที่ดำเนินการ 71,735 ไร่

1.1) ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมปรับโครงสร้างพื้นที่ การผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม ดำเนินการร้อยละ 12.17 ของเป้าหมาย กิจกรรมขับเคลื่อนการใช้แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map) ให้แก่เจ้าหน้าที่ ดำเนินการร้อยละ 74.07 ของเป้าหมาย กิจกรรมส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตพืชที่เหมาะสมตามแผนที่ Agri - Map โดยการอบรมให้ความรู้และศึกษาดูงานพืชทางเลือกใหม่ ดำเนินการร้อยละ 83.50 ของเป้าหมาย 1,000 ราย กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปลูกพืชทางเลือกใหม่ ดำเนินการร้อยละ 10 จากเป้าหมาย คัดเลือกและประเมินคุณสมบัติของเกษตรกรดำเนินการครบตามเป้าหมาย การให้คำแนะนำถ่ายทอดให้ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำดำเนินการร้อยละ 94.00 จากเป้าหมาย สนับสนุนปัจจัยการผลิตตามความเหมาะสม ดำเนินการร้อยละ 32.00 จากเป้าหมาย การติดตามประเมินผล (รายเก่า ปี พ.ศ.2564) ดำเนินการร้อยละ 59.68 จากเป้าหมายกิจกรรมถ่ายทอดส่งเสริม และสนับสนุนเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร โดยอบรมหลักสูตรการปรับเปลี่ยนพืชอื่นเป็นการปลูกหม่อนรายใหม่ ดำเนินการร้อยละ 31.03 จากเป้าหมาย ส่วนกิจกรรมสนับสนุนวัสดุทางการเกษตร

หลังการฝึกอบรม โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตพื้นฐานสำหรับการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการแปรรูปซึ่งอยู่ระหว่างบริหารจัดการงบประมาณงวดที่ 2 การชักจูงสมัครบัญชี ดำเนินงานครบตามเป้าหมาย การอบรมสอนแนะนำการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ดำเนินการครบตามเป้าหมาย การกำกับแนะนำการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแก่เกษตรกร ดำเนินการแล้วร้อยละ 36.29 จากเป้าหมาย จัดทำแนวทางการจัดทำเขตส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ 1 เรื่อง ดำเนินงานได้ร้อยละ 64 ส่วนติดตามประเมินผลโครงการฯ 1 เรื่อง ดำเนินงานได้ร้อยละ 40.00 งบประมาณ 278.4695 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 38.5736 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.85

ตารางที่ 14 ผลการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. กิจกรรมปรับโครงสร้างพื้นที่การผลิตที่ไม่เหมาะสม	ไร่	67,590	8,223	12.17
2. กิจกรรมขับเคลื่อนการใช้แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ให้แก่เจ้าหน้าที่	ราย	995	737	74.07
3. กิจกรรมส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตพืชที่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map				
- อบรมให้ความรู้และศึกษาดูงานพืชทางเลือกใหม่	ราย	1,000	835	83.50
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปลูกพืชทางเลือกใหม่	ไร่	3,000	300	10.00
4.สำรวจ คัดเลือก และประเมินคุณสมบัติของเกษตรกร	ราย/ไร่	1,000	1,000	100.00
5. ให้คำแนะนำ ถ่ายทอดให้ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	ราย	1,000	940	94.00
6. สนับสนุนปัจจัยการผลิตตามความเหมาะสม	ราย/ไร่	1,000	320	32.00
7. ติดตามและประเมินผล (รายเก่า ปี 64)	ราย	1,900	1134	59.68
8. กิจกรรมถ่ายทอด ส่งเสริม และสนับสนุนเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร	ราย	145	45	31.03
9. กิจกรรมสนับสนุนวัสดุทางการเกษตร (หลังการฝึกอบรม)	ไร่	145	0	0.00
10. ชักจูงสมัครบัญชี	ราย	46	46	100.00

ตารางที่ 14 ผลการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map) (ต่อ)

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
11. อบรมสอนและการจัดทำบัญชี ต้นทุนประกอบอาชีพ	ราย	1,000	1,000	100.00
12. กำกับแนะนำการจัดทำบัญชีต้นทุน ประกอบอาชีพแก่เกษตรกร	ราย	700	254	36.29
13. แนวทางการจัดทำเขตส่งเสริมการ ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	เรื่อง	1	-	64.00
14. การติดตาม/ประเมินผลโครงการฯ	เรื่อง	1	-	40.00

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ มีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการร่วมกับ กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมวิชาการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ การยางแห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร วัตถุประสงค์เพื่อ สนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน และเพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต และมีผลผลิตต่อหน่วยที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้ มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เป้าหมาย จำนวน 3,274 แปลง แบ่งออกเป็น กรมส่งเสริมการเกษตร 2,299 แปลง กรมการข้าว 485 แปลง กรมปศุสัตว์ 250 แปลง กรมประมง 55 แปลง กรมหม่อนไหม 39 แปลง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 40 แปลง และการยางแห่งประเทศไทย 106 แปลง งบประมาณ 510.9134 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 94.0861 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18.42

2.1) ผลการดำเนินงาน ส่งเสริมการดำเนินงานแบบแปลงใหญ่ครบตามเป้าหมาย 3,274 แปลง จัดทำแผนและปรับปรุงข้อมูลแปลง ร้อยละ 81.11 ของเป้าหมาย ถ่ายทอดความรู้ ลดต้นทุน การผลิตจัดการคุณภาพผลผลิตและการตลาด ดำเนินการได้ ร้อยละ 99.70 ของเป้าหมาย จัดทำแปลง เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตร้อยละ 12.50 ของเป้าหมาย พัฒนาคุณภาพดินในแปลงใหญ่ อยู่ระหว่าง ดำเนินการ เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ในแปลงใหญ่ร้อยละ 85.58 ของเป้าหมาย พัฒนาศักยภาพ บุคลากร ร้อยละ 98.50 ของเป้าหมาย และซักซ้อมสรุปข้อมูลข่าวสารร้อยละ 100.25 ของเป้าหมาย

ตารางที่ 15 ผลการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. ส่งเสริมการดำเนินงานแบบแปลงใหญ่	แปลง	3,274	3,274	100.00
2. จัดทำแผนและปรับปรุงข้อมูลแปลงใหญ่	แปลง	3,267	2,650	81.11
3. ถ่ายทอดความรู้ โดยลดต้นทุนการผลิต จัดการคุณภาพผลผลิตและการตลาด	แปลง	2,299	2,292	99.70
4. จัดทำแปลงเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตได้	แปลง	472	59	12.50
5. พัฒนาคุณภาพดินในแปลงใหญ่	ไร่	71,400	-	0.00
6. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ ในแปลงใหญ่	ราย	22,842	19,548	85.58
7. พัฒนาคุณภาพบุคลากร	ราย	400	394	98.50
8. ชักซ้อมครูบัญชีอาสา	ราย	397	398	100.25

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ข้อค้นพบ ปัญหา อุปสรรค

1) การเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมโครงการ ร้อยละ 18.42 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ หน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการ ควรเร่งดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณ

2) สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid - 19) ส่งผลต่อการปฏิบัติงานลงพื้นที่เพื่อประสานกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ดังนั้น หน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการ ควรเตรียมแผนสำรองสำหรับการทำงานในพื้นที่ เช่น การประชุม/ถ่ายทอดความรู้ผ่านระบบออนไลน์ โดยการสื่อสารขับเคลื่อนผ่านประธานกลุ่มแปลงใหญ่ สำหรับการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรสมาชิก การลงพื้นที่ควรตรวจคัดกรองตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น

3) ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เกษตรกรนำองค์ความรู้การปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก การใช้สารชีวภาพ ปฏิบัติใช้ในแปลง ส่งผลให้ดินมีแร่ธาตุเพิ่มขึ้น และเกษตรกรมีองค์ความรู้ในการดูแลรักษาที่ถูกวิธีขึ้น แต่ยังคงผลิตโดยใช้เครื่องมือ เครื่องจักรกลทางการเกษตรแบบเดิมในกระบวนการผลิต ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และสนับสนุนการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรสมัยใหม่เพิ่มขึ้น เพื่อให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนมาใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

4) ด้านการพัฒนาคุณภาพผลผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่ได้การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร และเกษตรกรเห็นว่าราคาจำหน่ายผลผลิตไม่มีความแตกต่างจากผลิตแบบทั่วไป ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการทำเกษตรแบบปลอดภัย ดังนั้น กรมการข้าว กรมวิชาการเกษตร ควรเร่งดำเนินการตรวจรับรองมาตรฐาน เพื่อให้เกษตรกรสามารถยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรให้มีความแตกต่างจากสินค้าทั่วไป และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้น

5) ด้านการตลาด เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่นำผลผลิตไปจำหน่ายกับภาคเอกชน ที่ทำข้อตกลงร่วมกันไว้ เนื่องจากราคาที่นำไปจำหน่ายยังคงขายได้ในราคาทั่วไป รวมทั้งเกษตรกรบางราย

มีภาระผูกพันกับภาคเอกชนที่ซื้อขายประจำอยู่แล้ว ดังนั้น กรมส่งเสริมสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรประสานความต้องการระหว่างผู้ผลิตกับผู้ประกอบการ ให้เกิดความชัดเจนก่อนทำการผลิต รวมทั้ง สร้างความเข้าใจกับเกษตรกรก่อนทำข้อตกลง (MOU) ร่วมกัน เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตและควบคุม คุณภาพได้ตามมาตรฐานที่ทางผู้ประกอบการต้องการ ซึ่งจะนำไปสู่การเชื่อมโยงตลาดที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

6) ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม เกษตรกรส่วนใหญ่รวมกันซื้อปัจจัยการผลิต ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยสั่งตัดไว้ใช้เองในกลุ่ม รวมทั้งการผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในกลุ่ม แต่การรวมกันจำหน่าย ผลิตยังคงมีข้อจำกัดเรื่องตลาดในการทำข้อตกลงซื้อขายผลผลิตร่วมกันกับภาคเอกชน ซึ่งต้องได้รับการพัฒนา ด้านการตลาดต่อไป

3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงาน ดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยส่งเสริมให้เกษตรกรราย ย่อยมีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการการผลิตและการตลาดร่วมกันและพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร ให้ได้มาตรฐาน ตรงกับความต้องการของตลาด เป้าหมาย เกษตรกร 15,000 ราย 13 ชนิดสินค้า ได้แก่ 1) มันสำปะหลัง 2) สับปะรด 3) อ้อย 4) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา 5) ไม้และหวาย 6) พืชเคี้ยวมัน (มะคาเดเมียและมะม่วงหิมพานต์) 7) กาแฟ 8) พืชตระกูลถั่ว 9) ไม้ดอกไม้ประดับ 10) พืชผัก 11) ปาล์มน้ำมัน 12) มะพร้าวตลอดห่วงโซ่อุปทาน 13) จากและปาล์มสาคร

3.1) ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรแก่เกษตรกร จำนวน 13 ชนิดสินค้าเกษตร มีผลการดำเนินงาน ดังนี้ 1) มันสำปะหลัง ร้อยละ 95.04 จากเป้าหมายเกษตรกร 2,620 ราย 2) สับปะรด ร้อยละ 84.62 จากเป้าหมายเกษตรกร 1,300 ราย 3) อ้อย ร้อยละ 86.82 จากเป้าหมายเกษตรกร 1,100 ราย 4) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา ร้อยละ 93.75 จากเป้าหมายเกษตรกร 2,000 ราย 5) ไม้และหวาย ร้อยละ 90.48 จากเป้าหมายเกษตรกร 630 ราย 6) พืชเคี้ยวมัน (มะคาเดเมีย มะม่วงหิมพานต์) ร้อยละ 93.33 จากเป้าหมาย 300 ราย 7) กาแฟ ร้อยละ 92.86 จากเป้าหมาย 700 ราย 8) พืชตระกูลถั่ว ร้อยละ 97.50 จากเป้าหมายเกษตรกร 2,400 ราย 9) ไม้ดอกไม้ประดับ ร้อยละ 85.00 จากเป้าหมายเกษตรกร 200 ราย 10) พืชผักครบวงจร ครบตามเป้าหมาย 100 ราย 11) สินค้าปาล์มน้ำมัน ครบตามเป้าหมายเกษตรกร 2,800 ราย 12) สินค้ามะพร้าว ร้อยละ 92.86 จากเป้าหมาย 700 ราย และ 13) สินค้าจากและปาล์มสาคร ครบตามเป้าหมาย 150 ราย งบประมาณ 43.3665 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 16.1296 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 37.19

ตารางที่ 16 ผลการดำเนินงานโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อเครือข่าย

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
ดำเนินการส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพ				
การผลิตสินค้าเกษตร				
1. มันสำปะหลัง	ราย	2,620	2,490	95.04
2. สับปะรด	ราย	1,300	1,100	84.62
3. อ้อย	ราย	1,100	955	83.82
4. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา	ราย	2,000	1,875	93.75

ตารางที่ 16 ผลการดำเนินงานโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อเครือข่าย (ต่อ)

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
5. ไข่และหวาย	ราย	630	570	90.48
6. พืชเคี้ยวมัน (มะคาเดเนีย มะม่วงหิมพานต์)	ราย	300	280	93.33
7. กาแฟ	ราย	700	650	92.86
8. พืชตระกูลถั่ว	ราย	2,400	2,340	97.50
9. ไม้ดอกไม้ประดับ	ราย	200	170	85.00
10. พืชผักครบวงจร	ราย	100	100	100.00
11. ปาล์มน้ำมัน	ราย	2,800	2,800	100.00
12. มะพร้าว	ราย	700	650	92.86
13. จากและปาล์มสาคุ	ราย	150	150	100.00

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

4) โครงการผลิตและขยายพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร มีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการผลิตขยายพืชพันธุ์ดีและมีคุณภาพของภาครัฐ สนับสนุนและให้บริการเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงพืชพันธุ์ดีและมีคุณภาพได้อย่างทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม และสร้างและพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิตพืชพันธุ์ดีและมีคุณภาพเพื่อยกระดับรายได้ให้กับเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตพืชพันธุ์ดี เป้าหมาย ศูนย์ขยายพันธุ์พืชสามารถดำเนินการผลิตพืชพันธุ์ดีสนับสนุนงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ 1,200,000 ต้น สร้างและพัฒนาเครือข่ายด้านการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี 168 ราย และสร้าง พัฒนาเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตพืชพันธุ์ดี 12,000 ราย

4.1) ผลการดำเนินงาน

ผลิตและขยายพันธุ์ดีเพื่อศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันและสนับสนุน งานส่งเสริมการเกษตร 122,447 ต้น คิดเป็นร้อยละ 10.20 ของเป้าหมาย งบประมาณ 51.1907 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 1.6337 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.19 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

5) โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว มีกรมการข้าว เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อผลิตข้าวเมล็ดพันธุ์ดีมีคุณภาพสูงสำหรับสนับสนุนโครงการส่งเสริมเกษตรกรของราชการ เครือข่ายผู้ผลิต และจำหน่ายแก่เกษตรกรทั่วไป เพื่อให้มีการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีไปสู่เกษตรกรได้ทั่วถึงและรวดเร็ว ทันต่อความต้องการของเกษตรกร และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและองค์ความรู้ให้เกษตรกร เป้าหมาย ได้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ดีที่เป็นการของตลาดและมีความบริสุทธิ์ของเมล็ดพันธุ์ไม่น้อยกว่า 50 พันธุ์ จำนวน 270 ตัน ได้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์หลัก จำนวน 2,760 ตัน ผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์ขยาย และพันธุ์จำหน่าย จำนวน 95,000 ตัน

5.1) ผลการดำเนินงาน

ผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์ขยายและพันธุ์จำหน่าย 12,050 ตัน คิดเป็นร้อยละ 12.68 ของเป้าหมาย ส่วนการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์คัด และพันธุ์หลัก

อยู่ระหว่างผลิตเมล็ดพันธุ์ งบประมาณ 155.9196 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 54.1090 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 34.70 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

6) **โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร** มีกรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร และกรมปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพื้นที่การปลูกข้าวพันธุ์ดีและถ่ายทอดความรู้ในผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อกระจายให้เกษตรกรอย่างทั่วถึง ส่งเสริมพื้นที่การปลูกพืชหลากหลายทดแทนการทำนาปรัง ผลิตพันธุ์พืช และปัจจัยการผลิตคุณภาพดี และเพิ่มมูลค่าผลผลิตปศุสัตว์ และเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร เป้าหมาย เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีเพียงพอต่อความต้องการ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 5,000 ราย จำนวนชนิดพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิตที่ดำเนินการผลิตและผลิตสัตว์พันธุ์ดีด้วยวิธีเทคโนโลยีชีวภาพด้านการผสมเทียม

6.1) ผลการดำเนินงาน

(1) ด้านข้าว การดำเนินงานโครงการอยู่ระหว่างการก่อสร้างศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวชัยภูมิ เนื่องจากได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมทำให้การก่อสร้างล่าช้า ส่วนการก่อสร้างศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุพรรณบุรี ขณะนี้อยู่ระหว่างขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างและคาดว่าจะลงนามในสัญญาภายในเดือนเมษายน 2565 ร้านค้าจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี Good rice seed shop เข้าร่วมและผ่านการประเมินจำนวน 71 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 27.20 ของเป้าหมาย

(2) ด้านพืช จัดเวทีประชุมเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ จำนวน 6,572 ราย คิดเป็นร้อยละ 131.44 ของเป้าหมาย และสนับสนุนปัจจัยการเรียนรู้ให้เกษตรกรจัดทำแปลงเรียนรู้ 6,022 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 91.63 ของเป้าหมาย ผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิตที่ดำเนินการผลิต 91 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 151.67 ของเป้าหมาย และเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการตรวจสอบมาตรฐานเพื่อออกใบรับรอง 776 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.65 ของเป้าหมาย

(3) ด้านปศุสัตว์ สัตว์พันธุ์ดีที่ผลิตได้จากการผสมเทียมจำนวน 129,771 ตัว คิดเป็นร้อยละ 66.72 ของเป้าหมาย และสัตว์ที่ได้รับการบริการพัฒนาสุขภาพสัตว์ จำนวน 8,976,273 ตัว คิดเป็นร้อยละ 58.44 ของเป้าหมาย

(4) งบประมาณ 841.6744 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 230.8082 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.42 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ตารางที่ 17 ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. ด้านข้าว				
1.1 การตรวจประเมินร้านจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี Good Rice Seed Shop ปี 2565	ร้าน	261	71	27.20
2. ด้านพืช				
2.1 จัดประชุมเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกร กับผู้ประกอบการ และจัดทำแผนการผลิตการตลาดกับผู้ประกอบการรับซื้อผลผลิต	ราย	5,000	6,572	131.44
2.2 สนับสนุนปัจจัยการเรียนรู้ให้เกษตรกรจัดทำแปลงเรียนรู้	ไร่	6,572	6,022	91.63
2.3 ผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิตที่ดำเนินการผลิต	ชนิด	60	91	151.67
2.4 เมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการตรวจสอบมาตรฐานเพื่อออกไปรับรอง	ตัวอย่าง	1,700	776	45.65
3. ด้านปศุสัตว์				
3.1 จำนวนสัตว์พันธุ์ดีที่ผลิตได้จากการผสมเทียม	ตัว	194,500	129,771	66.72
3.2 จำนวนสัตว์ที่ได้รับการพัฒนาสุขภาพสัตว์	ตัว	15,360,000	8,976,273	58.44

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

7) โครงการการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ กิจกรรมพัฒนาพื้นที่เฉพาะ มีกรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุง/ฟื้นฟูและพัฒนาบ่อน้ำรักษาดินและน้ำ ให้เป็นพื้นที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช และใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินอย่างเหมาะสม ตรงตามศักยภาพ และก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับความต้องการและการยอมรับของประชาชนในพื้นที่ เป้าหมาย เพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ 7,673 ไร่ พัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำวัง และลุ่มน้ำสาละวิน 850 ไร่ พัฒนาลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำอิงตอนบน 1,300 ไร่ พัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา 1,295 ไร่ พัฒนาศักยภาพพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบริเวณขอบพรุโต๊ะแดง 1,350 ไร่ พัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ 3,800 ไร่ และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในพื้นที่ทุ่งมหาธาราช 2,500 ไร่

7.1) ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการพัฒนาลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำอิงตอนบนครบตามเป้าหมาย ส่วนอีก 6 พื้นที่ ยังไม่ได้ดำเนินการ ได้แก่ กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ พัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำวัง และลุ่มน้ำสาละวิน พัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พัฒนาศักยภาพพื้นที่ ดินเปรี้ยวจัดบริเวณขอบพรุโต๊ะแดง พัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ และเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในพื้นที่ทุ่งมหาธาตุ งบประมาณ 151.8401 ล้านบาทเบิกจ่ายแล้ว 11.4478 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.54 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

2.6.4 ผลการดำเนินงานจากการติดตามในพื้นที่

1) โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map) ภายใต้แผนแม่บทย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ช่วงเดือนมกราคม 2565 ในพื้นที่ จังหวัดสุโขทัยและกำแพงเพชร โดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานสถานีพัฒนาที่ดิน ศูนย์หม่อนไหม เฉลิมพระเกียรติฯ และสำนักงานเกษตรจังหวัด

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1.1) ด้านการชี้แจงโครงการ สร้างการรับรู้และการรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการครบตามเป้าหมาย และมีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของเกษตรกร

1.2) ด้านงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณล่าช้ากว่าแผน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และงบประมาณที่ได้รับน้อยลงและไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับปริมาณงาน และพบปัญหาในการลงพื้นที่เพื่อติดต่อพบปะ ประชุมชี้แจงโครงการ รวมทั้งรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ซึ่งหน่วยงานแก้ปัญหาโดยใช้ช่องทางการติดต่ออื่นๆ เช่น ประสานงานทางโทรศัพท์หรือแอปพลิเคชันไลน์ หากมีความจำเป็นต้องลงพื้นที่ ต้องปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างเคร่งครัด

1.3) ด้านการใช้แผนที่ Agri-Map เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ค่อนข้างพอใจต่อการใช้แผนที่ Agri-Map ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน กำหนดพื้นที่เป้าหมาย และกำหนด/คัดเลือก กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิต ปัญหาจากการใช้แผนที่ Agri-Map พบว่าในบางพื้นที่ไม่มีสัญญาณจึงไม่สามารถใช้โทรศัพท์ได้ และฐานข้อมูลของ Agri-Map ไม่มีข้อมูลพืชบางชนิด เช่น ข้อมูลหม่อนหรือชนิดพืชไม่ระบุความเหมาะสมของพื้นที่ปลูก อีกทั้งข้อมูลบางส่วนไม่เป็นปัจจุบัน หน่วยงานที่รับผิดชอบจึงควรเพิ่มข้อมูลพืชให้ครอบคลุม รวมทั้งควรปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

1.4) ด้านแนวทางการบริหารจัดการสินค้าเกษตรสำคัญในระดับพื้นที่/จังหวัด ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ทราบว่า สศก. ได้มีการจัดทำแนวทางการบริหารจัดการสินค้าเกษตรสำคัญในระดับพื้นที่/จังหวัด และได้นำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ประกอบการตัดสินใจในการแนะนำเกษตรกร เพื่อปรับเปลี่ยนพืช

2) โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว ในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2565 ของศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว และกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เข้าร่วมโครงการ

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 2.1) กลุ่มเกษตรกรมีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว จำหน่ายให้ศูนย์เมล็ดข้าว โดยจะมีเจ้าหน้าที่จากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวมาให้ความรู้ในขั้นตอนในการผลิตทั้งก่อนและระหว่างการผลิตกับกลุ่มเกษตรกร
- 2.2) คณะกรรมการ การตรวจสอบคุณภาพข้าวจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวเข้ามาดำเนินการตรวจสอบ ตามเกณฑ์ที่กำหนด หากผ่านการตรวจสอบแล้ว ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวจะดำเนินการจ่ายเงิน โดยการโอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกรโดยตรง
- 2.3) การรับซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์เมล็ดพันธุ์มีการจำกัดปริมาณ ทำให้สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรบางรายต้องผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวจำหน่ายให้กับพ่อค้าเอกชนในพื้นที่
- 2.4) การขาดแคลนน้ำในพื้นที่การผลิตของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ ทำให้บางส่วนไม่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อส่งให้กับศูนย์ฯ ได้ จึงควรส่งเสริมและพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำให้เกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์
- 2.5) จากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ทำให้การรวมกลุ่มในการปฏิบัติงานของกลุ่มเกษตรกรทำได้ค่อนข้างลำบาก

3) โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิต ของกรมปศุสัตว์ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2565 พื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ โดยสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานปศุสัตว์อำเภอ และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1) การพัฒนาส่งเสริมปรับปรุงพันธุ์สัตว์จากการผสมเทียม โดยเฉพาะเทคนิคการย้ายฝากตัวอ่อนควรต้องมีเจ้าหน้าที่ติดตามอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ในการปรับปรุงพันธุ์
- 3.2) ผู้นำกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตโคที่เข้าร่วมโครงการ เห็นว่าเพื่อให้การผลิตมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ควรใช้ปัจจัยการผลิตอาหารจากวัตถุดิบในพื้นที่เป็นหลัก เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียว ซึ่งจะได้ประโยชน์ทั้งจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียว และผู้ผลิตโค
- 3.3) ด้านการตลาด เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงผู้ผลิตได้สะดวกและรวดเร็ว ควรใช้เทคโนโลยีด้านสื่อสารสังคม ผ่าน application ต่าง ๆ

4) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ช่วงเดือนมีนาคม 2565 พื้นที่จังหวัดแพร่ และจังหวัดอุดรธานี โดยสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 4.1) การถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรร้อยละ 98.33 ได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ในการลดต้นทุนการผลิต/การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยร้อยละ 96.61 ได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และสารชีวภัณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งเกษตรกรได้นำองค์ความรู้ในการบำรุงดูแลรักษาที่ถูกวิธีขึ้นไปปฏิบัติ ส่วนเกษตรกรที่ยังไม่ได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง เนื่องจากเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในปี 2565 ซึ่งเริ่มดำเนินโครงการเป็นปีแรก จึงอยู่ระหว่างขั้นตอนการศึกษาและเตรียมปฏิบัติในแปลงของตนเอง
- 4.2) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/เครื่องจักรกล/แหล่งน้ำในแปลงใหญ่ เกษตรกรร้อยละ 65.00 ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์พืช วัสดุทางการเกษตร และอุปกรณ์การเกษตร

โดยเกษตรกรทั้งหมดได้นำไปใช้ประโยชน์ในแปลงของตนเอง ด้านเครื่องจักรกลทางการเกษตร เกษตรกร ร้อยละ 10.00 ที่ได้รับการสนับสนุนเครื่องจักรกลทางการเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่การส่งเสริมเป็นการสาธิตการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำในแปลงใหญ่ เกษตรกรร้อยละ 11.67 ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนแหล่งน้ำ ซึ่งเป็นการส่งเสริมในช่วงแรกจึงเป็นการสำรวจความต้องการของเกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่

4.3) การยกระดับมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เกษตรกรร้อยละ 55.00 ได้รับการส่งเสริมในการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยร้อยละ 45.45 ได้การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ร้อยละ 3.03 อยู่ระหว่างขอการรับรองมาตรฐาน และร้อยละ 51.52 ยังไม่ได้การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

4.4) การเชื่อมโยงตลาด กลุ่มแปลงใหญ่ร้อยละ 41.67 ได้ทำข้อตกลงซื้อขายผลผลิตร่วมกัน (MOU) กับภาคเอกชน เช่น โรงสี โรงงาน และตลาด Modern Trade ส่วนร้อยละ 58.33 ไม่มีการทำข้อตกลงซื้อขายผลผลิตร่วมกัน เนื่องจาก ผลผลิตของเกษตรกรยังไม่สามารถผลิตและควบคุมในส่วนของปริมาณ และคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่ผู้ประกอบการกำหนดไว้

4.5) การบริหารจัดการกลุ่ม เกษตรกรร้อยละ 98.33 ได้รับการส่งเสริมการวางแผนบริหารจัดการกลุ่มร่วมกัน ร้อยละ 85.00 ได้รับการส่งเสริมการซื้อปัจจัยการผลิตร่วมกัน ร้อยละ 86.67 ได้รับการส่งเสริมการรวมกลุ่มกันผลิต และร้อยละ 85.00 ได้รับการส่งเสริมการรวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิตร่วมกัน

ส่วนที่ 2

Info – graphic ผลการดำเนินงาน

การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร

ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

วัตถุประสงค์

พัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

งบประมาณ 93.2934 ลบ. เบิกจ่าย 30.6178 ลบ. ร้อยละ 32.82

ผลการดำเนินงาน : ร้อยละ 46.81

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าไม่ผลัดถิ่นพื้นถิ่นเช่น ทุเรียน มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ขนุน ลิ้นจี่ 1,475 ราย (95.16%)
- ถ่ายทอดความรู้การขอขึ้นทะเบียน GI สินค้าปศุสัตว์ 70 ราย (61.40%) และการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองตามอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรเรียบร้อยแล้ว 44 ราย ขณะนี้อยู่ระหว่างเตรียมไก่ต้นพันธุ์และปัจจัยการผลิต
- อนุบาลและเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล 1 ระบบ (43.03%) โดยจัดหาอาหารสำหรับขุนเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ และสารเสริมอาหารจัดหาอุปกรณ์สำหรับอนุบาลลูกปลา และอยู่ระหว่างเก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลห่วงโซ่การผลิต และต้นทุน/รายได้
- ส่งเสริมและพัฒนาด้านหม่อนไหม 895 ราย (37.14%) และตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน 77,887 เมตร (38.94%)
- ส่งเสริมการจำหน่ายผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ มีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าหม่อนไหม 1,704,588 บาท (68.18 %)

ผลจากการติดตามในพื้นที่ จังหวัดชัยนาท

- เกษตรกรมีประสบการณ์การทอผ้ามากกว่า 5 ปี มีอัตลักษณ์ในลายผ้าของตนเอง และได้รับการสนับสนุนจากหลายหน่วยงาน อายุของสมาชิกส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุจึงไม่สามารถปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเองได้ ดังนั้นควรส่งเสริมและสนับสนุนคนรุ่นใหม่เพื่อมาสืบสานต่อยอดการทอผ้าไหม
- การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในแบรนด์ของกลุ่มจำหน่ายช่องทาง ประธานกลุ่ม Facebook งานแสดงสินค้าทั้งในจังหวัด และเมืองทองธานี จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ยอดขายลดลง เนื่องจากไม่มีการจัดงานแสดงสินค้า ดังนั้นเพื่อลดผลกระทบดังกล่าวควรประชาสัมพันธ์และสนับสนุนเพิ่มช่องทางจำหน่ายออนไลน์ให้กับสมาชิกกลุ่ม
- เกษตรกรผู้ทอผ้าบางส่วนเข้าใจว่าการตรวจรับรองผ้าไหมตรานกยูงพระราชทานมีค่าใช้จ่ายสูง และการตรวจรับรองต้องตัดผ้าไหมไปตรวจวิเคราะห์จำนวนมาก จึงไม่ยื่นขอรับรองตรานกยูง ดังนั้นกรมหม่อนไหมควรประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการตรวจรับรองผ้าไหมตรานกยูงพระราชทานให้กับสมาชิกกลุ่มผู้ทอผ้าอย่างทั่วถึง

ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565
 ที่มา : ระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบาย

แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย

เป้าหมาย

1. สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
2. ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพ ความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

งบประมาณ

1,263.60 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 688.8669 ล้านบาท
คิดเป็นร้อยละ 54.52

ผลการดำเนินงาน

ร้อยละ 53.93

หน่วยงาน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานการปฏิบัติที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมหม่อนไหม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ผลการดำเนินงาน

1. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

- ด้านข้าว : ยกระดับคุณภาพมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ข้าวและสินค้าข้าว 12,542 แปลง (25.08 %)
- ด้านพืช : ติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น 9,565 ราย (63.77%) อบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP และศึกษาดูงาน 14,968 ราย (99.79 %)
- ด้านประมง : ตรวจประเมินมาตรฐานและสุขอนามัยฟาร์มแล้ว 8,599 แห่ง (51.91%)
- ด้านปศุสัตว์ : ตรวจประเมินฟาร์ม/โรงงาน และร้านค้าจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์กำหนดแล้ว 53,868 แห่ง (113.14 %)

2. โครงการพัฒนาเกษตรกรยั่งยืน

2.1 โครงการส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์

- พัฒนาศูนย์เรียนรู้มาตรฐานข้อมูล และถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับอินทรีย์ 6,749 ราย (96.41%)
- ตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชไร่ 1,417 แปลง (70.85%) (ผ่านการรับรอง 1,010 แปลง)
- ตรวจโรงงานแปรรูป/คัดบรรจุ 17 โรงงาน (34%) (ผ่านการรับรอง 16 โรงงาน)

2.3 โครงการส่งเสริมเกษตรกรผสมผสานในสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

- อบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้กับสมาชิกสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร 726 ราย (36.39%)
- แนะนำส่งเสริมให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จากกองทุนส่งเสริมเกษตรกรรมเพื่อสร้างระบบน้ำในไร่นา 726 ราย (36.39%)

2.2 โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่

- ส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ด้านข้าว 15 ราย (0.22%)
- พัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์ 23,224 ราย (63.28%)
- ส่งเสริมองค์ความรู้พัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ด้านการประมง 5,197 ราย (59.74%)
- ส่งเสริมด้านหม่อนไหม 103 ราย (51.50%)
- อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 5,207 ราย (100.13%)
- ปรับปรุงดินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ 508 ราย (12.67%)

ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565

3. โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัยในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

- อบรมให้ความรู้ด้านการสร้างระบบรับรองมาตรฐานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการผลิตสินค้าผักและผลไม้ปลอดภัย 220 ราย (44.00%)
- แนะนำส่งเสริมให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดทำฐานข้อมูลด้านสินค้าผักและผลไม้ปลอดภัยร่วมกับสมาชิกที่ได้รับใบรับรองมาตรฐาน GAP ในปี 2564 358 ราย (37.06%)
- แนะนำ ส่งเสริมให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดทำแผนการรวบรวมสินค้าผักและผลไม้ปลอดภัยของสมาชิกที่ได้ใบรับรองมาตรฐาน GAP ปี 2564 13 จังหวัด (50.00%)

4. โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- ถ่ายทอดความรู้ การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานและการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องปลอดภัยแก่เกษตรกร 2,985 ราย (47.01%)
- สนับสนุนการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ด้วยวิธีผสมผสาน 4,626 ไร่ (36.43%)

แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง

เป้าหมาย (ปี 2561 - 2565)

สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น (ขยายตัวร้อยละ 3)

งบประมาณ

38.6516 ล้านบาท

เบิกจ่ายแล้ว 14.2291 ล้านบาท (ร้อยละ 36.81)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมประมง และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ผลการดำเนินงานภาพรวม ร้อยละ 42.07

1. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร
- พัฒนาความรู้และศักยภาพเกษตรกรให้สามารถบริหารจัดการการผลิตพืชสมุนไพรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลผลิตได้คุณภาพตามมาตรฐาน GAP จำนวน 960 ราย (86.49 %)
2. โครงการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรชีวภาพสู่เชิงพาณิชย์
- กระจายพันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อส่งเสริมการปลูกสมุนไพร จำนวน 12,303 ต้น/กิโลกรัม/หัว (40.30 %)
3. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรเศรษฐกิจชีวภาพตามความต้องการของตลาด
- จัดทำฐานข้อมูลสมุนไพรและแผนการผลิตตามความต้องการตลาด จำนวน 28 จังหวัด (87.50 %)
- ก่อสร้างโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 34 แห่ง (85.00 %)
- การฝึกอบรมหลักสูตรการใช้ประโยชน์และการดูแลรักษาโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำ จำนวน 151 ราย (100.67 %)

ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ

- การสนับสนุนพันธุ์พืชสมุนไพรให้เกษตรกรไม่เพียงพอ
- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ
- สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีความเสี่ยงการติดเชื้อในการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร และการลงพื้นที่สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

4. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ

- จัดเวทีวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาแมลงเศรษฐกิจ จำนวน 620 ราย (96.88 %)
- ถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานให้เกษตรกรด้านแมลงเศรษฐกิจ จำนวน 560 ราย (93.33 %)
- จัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่าการผลิตแมลงเศรษฐกิจ จำนวน 4 ศูนย์ (80.00 %)
- จัดทำแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์ จำนวน 4 ราย (80.00 %)

5. โครงการผลิตและขยายสัตว์น้ำพันธุ์ดี

- ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์หลัก และพ่อแม่พันธุ์ขยาย
- 13 ชนิดพันธุ์ (100.00 %) จำนวน 487,600 ตัว (36.42 %)
- ผลิตและสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์ดีให้เกษตรกร จำนวน 401,400 ตัว (33.25 %)
- ตรวจสอบโรคสำคัญในสัตว์น้ำ จำนวน 48 ตัวอย่าง (48.00 %)

6. โครงการศึกษาวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจของการนำผลพลอยได้และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องและพลังงานทางเลือก

- จัดทำเค้าโครงการงานวิจัย/เสนอเค้าโครงการงานวิจัยเสร็จแล้ว
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ครอบคลุมเป้าหมาย
- สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล (56.67 %)

ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565

แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กรมการข้าว กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

วัตถุประสงค์ : เพื่อสร้างมูลค่าโดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ตลอดจนมีการสนับสนุนต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณภาพเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

เป้าหมาย : สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 (ปี 2561 - 2565)

ผลการดำเนินงานภาพรวม เฉลี่ยร้อยละ 16.67
เนื่องจากหน่วยงานมีการปรับวิธีการรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและสถานการณ์ปัจจุบัน

งบประมาณ

- งบประมาณที่ได้รับ 13.7198 ล้านบาท
- เบิกจ่ายแล้ว 0.3990 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.91 ของงบประมาณที่ได้รับ

ผลการดำเนินงาน

1. โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง : กรมการข้าว

- ให้คำแนะนำในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว/GMP โรงสีข้าวแก่กลุ่มเกษตรกร/ผู้ประกอบการ/โรงสีสหกรณ์/วิสาหกิจชุมชน 3 กลุ่ม (75% ของเป้าหมาย 4 กลุ่ม)

- อยู่ระหว่างดำเนินการ

- พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวเชิงพาณิชย์ เป้าหมาย 1 ผลิตภัณฑ์
- เผยแพร่องค์ความรู้และผลิตภัณฑ์แปรรูป เป้าหมาย 1 ครั้ง

2. โครงการพัฒนาศักยภาพการค้าเงินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน (กิจกรรมส่งเสริมเกษตรแปรรูปในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร) : กรมส่งเสริมสหกรณ์

- อยู่ระหว่างการปรับวิธีการและรูปแบบการจัดกิจกรรมในรูปแบบใหม่ให้กับหน่วยงานในพื้นที่

- อบรมสร้างองค์ความรู้นวัตกรรมเทคโนโลยีการแปรรูปสินค้าเกษตร สร้างมูลค่า รวมถึงการพัฒนา/ออกแบบบรรจุภัณฑ์ฯ เป้าหมาย 79 หน่วยงาน 150 ราย
- อบรมการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีการแปรรูปสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตรแปรรูป เป้าหมาย 80 แห่ง 40 จังหวัด 2,000 ราย
- แนะนำส่งเสริมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการอบรมการตลาด เป้าหมาย 80 แห่ง 40 จังหวัด
- ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรมการแปรรูปฯ เป้าหมาย 80 แห่ง 40 จังหวัด 2,000 ราย

3. โครงการพัฒนาศักยภาพการค้าเงินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

- อยู่ระหว่างดำเนินการ

- ฝึกอบรมคณะกรรมการสหกรณ์ ฝ่ายจัดการสหกรณ์ และผู้ตรวจสอบกิจการ เป้าหมาย 80 แห่ง คาดว่าจะดำเนินการในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2565
- กำกับแนะนำ เป้าหมาย 80 แห่ง
- ติดตามประเมินผล เป้าหมาย 80 แห่ง

ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565

วัตถุประสงค์

ส่งเสริมเกษตรกรผู้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีด้านเกษตรอัจฉริยะ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตด้วยเกษตรอัจฉริยะ

แผนแม่บทย่อย เกษตรอัจฉริยะ

เป้าหมาย

ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม หรือแปลง ที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10

ผลการดำเนินงาน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

งบประมาณ

งบประมาณ 49.3825 ล้านบาท
เบิกจ่ายแล้ว 18.2625 ล้านบาท (ร้อยละ 36.98)

ผลการดำเนินงานภาพรวม ร้อยละ 49.26

<p>1.โครงการส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ (กสก.)</p> <p>1) ผลการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้นแบบระบบติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชเพื่อการเฝ้าระวังและพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืชและการใช้ปุ๋ยแบบแม่นยำเพื่อลดต้นทุนการผลิตครบตามเป้าหมาย (25 แปลง) <p>2) เบิกจ่ายงบประมาณ 2.0478 ล้านบาท (ร้อยละ 41.20)</p>	<p>2.โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร (กสก.)</p> <p>1) ผลการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - อบรมช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรพื้นฐานแล้ว 3,600 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.00 <p>2) เบิกจ่ายงบประมาณ 2.9465 ล้านบาท (ร้อยละ 50.86)</p>	<p>3.โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (วก.)</p> <p>1) ผลการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีอัจฉริยะ จำนวน 5 แปลง ครบตามเป้าหมาย ประกอบด้วย แปลงมะม่วง ข้าวโพด ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน และอ้อย <p>2) เบิกจ่ายงบประมาณ 1.2307 ล้านบาท (ร้อยละ 20.97)</p>	<p>4.โครงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตพืช (กข.)</p> <p>1) ผลการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - อยู่ระหว่างพัฒนาและส่งเสริมระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ และอยู่ระหว่างดำเนินการคัดเลือกและจัดทำแปลงเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ <p>2) เบิกจ่ายงบประมาณ 0.8630 ล้านบาท (ร้อยละ 32.90)</p>	<p>5.โครงการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ด้านหุ่นยนต์ (Motor Pool) (ปศ.)</p> <p>1) ผลการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งศูนย์ (Motor Pool) จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 14.29) - ให้บริการเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร ในด้านการจัดการแปลงพืชสั้วและสำรองเสบียงสัตว์ 1,666 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.03 <p>2) เบิกจ่ายงบประมาณ 8.5701 ล้านบาท (ร้อยละ 43.26)</p>	<p>6.โครงการพัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ (กข.)</p> <p>1) ผลการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - อยู่ระหว่างการพัฒนาแพลตฟอร์มและจัดทำข้อมูลสถานการณ์การผลิตข้าว - จัดทำคู่มือเกษตรกรผู้ผลิตข้าว อยู่ระหว่างการจัดซื้อจัดจ้าง 10 รายการ <p>2) เบิกจ่ายงบประมาณ 1.2690 ล้านบาท (ร้อยละ 18.62)</p>	<p>7.โครงการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน (กสก.)</p> <p>1) ผลการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถ่ายทอดความรู้ด้านการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลการเกษตร อยู่ระหว่างดำเนินการ <p>2) เบิกจ่ายงบประมาณ 0.8931 ล้านบาท (ร้อยละ 51.03)</p>	<p>8.โครงการศึกษาการพัฒนานวัตกรรมสู่การพัฒนาการเกษตร (สศก.)</p> <p>1) ผลการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) การศึกษานวัตกรรมสู่การพัฒนาการเกษตร อยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูล 2) การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม อยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูล <p>2) เบิกจ่ายงบประมาณ 0.4423 ล้านบาท (ร้อยละ 25.27)</p>
--	--	--	--	---	---	--	---

ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565

แผนแม่บทย่อยการพัฒนากระบวนนิเวศการเกษตร

วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตรมีการปรับตัวไปสู่กระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง จึงต้องมีการสนับสนุนส่งเสริมระบบนิเวศของภาคเกษตรในด้านต่าง ๆ

เป้าหมาย

(ปี 2561 – 2565)

- 1) มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 10 (ปี 2561-2565)
- 2) สินค้ามีคุณภาพ (พืช ปศุสัตว์ ประมง) มีมาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

งบประมาณ 2,033.3742 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 446.7880 ล้านบาท ร้อยละ 21.97

ผลการดำเนินงาน เฉลี่ยร้อยละ 43.80

<p>1. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)</p> <p>- สนับสนุนการเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map แล้วร้อยละ 12.33 ของเป้าหมายของแต่ละหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการ โดย สศก. จัดทำแนวทางการจัดทำเขตส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญแล้วร้อยละ 64 ของเป้าหมาย</p>	<p>2. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่</p> <p>- ส่งเสริมกลุ่มแปลงใหญ่ครบตามเป้าหมาย 3,274 แปลง ทำแผนและปรับปรุงข้อมูลแปลงใหญ่แล้ว ร้อยละ 81.11 จัดทำแปลงเรียนรู้ ร้อยละ 12.50 เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ ร้อยละ 85.58 พัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการถ่ายทอดความรู้การผลิตตามมาตรฐาน ร้อยละ 98.50 และชักชวนครัวบัญชีอาสา ร้อยละ 100.25</p>	<p>3. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยอบรม ถ่ายทอดความรู้ สนับสนุนปัจจัยการผลิตแล้วทั้ง 13 ชนิดสินค้า ดำเนินการได้ ร้อยละ 94.20 จากเป้าหมาย 15,000 ราย</p>	<p>4. โครงการผลิตและขยายพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร</p> <p>- ดำเนินการผลิตและขยายพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน และสนับสนุนงานส่งเสริมการเกษตร แล้ว ร้อยละ 10.20 ของเป้าหมาย 1,200,000 ต้น</p>	<p>5. โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว</p> <p>- อยู่ระหว่างผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ชั้นพันธุ์คัด พันธุ์หลัก เป้าหมาย 3,030 ตัน ขณะที่ผลิตพันธุ์ขยายและพันธุ์จำหน่าย ดำเนินการได้ ร้อยละ 12.68 ของเป้าหมาย</p>
<p>6. โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>- จัดเวทีประชุมเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ ร้อยละ 131.44 ผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิตที่ดำเนินการผลิต 99 ชนิด ผลิตภัณฑ์พันธุ์ที่ผลิตได้จากการผสมเทียม ร้อยละ 56.80 ของเป้าหมาย และสัตว์ที่ได้รับการบริการพัฒนาสุขภาพสัตว์ ร้อยละ 44.09 ของเป้าหมาย</p>	<p>7. โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ กิจกรรมพัฒนาพื้นที่เฉพาะ</p> <p>- การพัฒนาลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำอิงตอนบน 1,300 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย การเพิ่มศักยภาพการผลิต โดยอบรม ถ่ายทอดความรู้ สนับสนุนปัจจัยการผลิตในข้าวหอมมะลิเขตทุ่งกุลาร้องไห้ เป้าหมาย 7,673 ไร่ การพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำวัง และลุ่มน้ำสาละวิน เป้าหมาย 850 ไร่ พัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา 1,295 ไร่ พัฒนาศักยภาพพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบริเวณขอบพรุโต๊ะแดง 1,350 ไร่ พัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ 3,800 ไร่ และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในพื้นที่ทุ่งมหาธาต 2,500 ไร่ ยังไม่มีผลการดำเนินงาน</p>		<p>ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565</p>	

ส่วนที่ 3

หน่วยงานประสานงานของศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

หน่วยงานประสานงานของศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

แผนแม่บทย่อย	หน่วยงานประสานงานของศูนย์ประเมินผล	โทรศัพท์	โทรสาร
1. แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านปศุสัตว์และประมง	0 2940 5387	0 2579 5511
2. แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย	ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านปศุสัตว์และประมง	0 2940 5387	0 2579 5511
3. แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ	ส่วนประเมินผลการพัฒนาสถาบันเกษตรกรและเกษตรกร	0 2579 8232	0 2579 5511
4. แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป	ส่วนวิชาการและนวัตกรรมการประเมินผล	0 2579 5512	0 2579 5511
5. แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ	ส่วนประเมินผลการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน และทรัพยากรทางการเกษตร	0 2579 0555	0 2579 5511
6. แผนแม่บทย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านพืช	0 2579 0614	0 2579 5511

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เกษตรกลาง บางเขน

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0 2579 8232 โทรสาร 0 2579 5511

www.eva.oae.go.th